

ช่วงเวลาที่เหลืออยู่

นาย วรพต รวิภาส

คิดค้นขึ้นฉบับนี้ขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาพพิมพ์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

การศึกษา 2556 - 2557

ช่วงเวลาที่เหลืออยู่

Time Remaining

นายวรพล ภิภาส

Vacharapon Raviphas

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาพพิมพ์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2556-2557

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง อนุมัติให้
ศิลปนิพนธ์ ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

.....คณบดี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะกรรมการตรวจศิลปนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉัตรพร ธิราช)

..... กิ่งกมล คำโสม
(รองศาสตราจารย์กัญจณา คำโสม)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุรพงษ์ สมสุท)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภินันท์ วิชาชีวะ)

..... กรรมการ

(อาจารย์ธนสาร พัฒนสุทธิตกุล)

..... กรรมการ
(อาจารย์ถนัดมนนวล เดชากันภัย)

..... กรรมการ
(อาจารย์พัสดา แก้วทองตาล)

 (อาจารย์ยุทธนา นิ่มเกตุ)

..... กิ่งกษณ ดำใสร์
(รองศาสตราจารย์กษณ ดำใสร์) อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์

หัวข้อศิลปนิพนธ์	ช่วงเวลาที่เหลืออยู่
	Time Remaining
ชื่อ	นายวชรพล ภิภาส
รหัสนักศึกษา	53020479
สาขาวิชา	ภาพพิมพ์
คณะ	สถาปัตยกรรมศาสตร์
ปีการศึกษา	2556 – 2557
อาจารย์ที่ปรึกษา	รศ. กันจณา คำโสภิ

บทคัดย่อ

ความสัมพันธ์เป็นสิ่งที่ใช้ยึดเหนี่ยวจิตใจของมนุษย์ โครงสร้างความสัมพันธ์ของแต่ละคนก็มีความแตกต่างกันออกไปแต่สิ่งเหล่านี้ย่อม เป็นสิ่งที่ไม่นั่นคงถาวร ความสัมพันธ์มักจะเงื่อนไขของเวลาเข้ามามีส่วนร่วมอยู่เสมอ บางทีคนเรามากจะคิดถึงอนาคตมากกว่าที่จะสนใจกับอดีต แต่เมื่อมีเหตุการณ์สะเทือนใจเข้ามาปะทะทำให้เราหันมาสนใจกับอดีตมากขึ้น โดยข้าพเจ้าต้องการที่จะสะท้อนปัญหานี้และต้องการ จะนำเสนอความคิดนี้เป็นศิลปนิพนธ์ โดยข้าพเจ้านำเรื่องราวเหล่านี้มาวิเคราะห์โดยเริ่มจากการทำภาพร่าง และตัดทอนให้เหลือเพียงส่วนที่เป็นสาระสำคัญตามต้องการ โดยใช้รูปบุคคลโดยข้าพเจ้าเลือกใช้กรรมวิธีภาพพิมพ์พื้นราบ

กิตติกรรมประกาศ

ศิลปนิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณา และความช่วยเหลือจาก
อาจารย์ปรีक्षाอาจารย์กันจนา คำโสภี ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านในสาขาวิชา
ศิลปกรรมศาสตร์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบังที่ให้ความช่วยเหลือให้คำชี้แนะ ช่วยแก้ปัญหาตลอดจนให้
ความรู้และประสบการณ์ที่ดีแก่ข้าพเจ้า

สำหรับคุณงามความดีอันใดที่เกิดจากศิลปนิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบให้
กับบิดา มารดาซึ่งเป็นที่ยรักและเคารพยิ่ง ตลอดจนครูอาจารย์ที่เคารพทุกท่านที่ได้
ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ที่ดีให้แก่ข้าพเจ้า

วชรพล รวีภาส

สารบัญ

	หน้า
บทกัณฑ์ย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญภาพประกอบ	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ	1
วัตถุประสงค์ของโครงการ	1
บทที่ 2 ที่มาและแนวความคิดสร้างสรรค์	3
อิทธิพลที่ได้รับ	6
แนวความคิดสร้างสรรค์	7
บทที่ 3 วิธีการดำเนินสร้างสรรค์	8
ภาพร่างและการพัฒนาภาพร่าง	8
กระบวนการสร้างงานศิลปะ	18
บทที่ 4 วิเคราะห์การสร้างสรรค์	23
วิเคราะห์ทัศนธาตุ	24
วิเคราะห์การจัดองค์ประกอบภาพ	29
บทที่ 5 บทสรุป	36
เอกสารอ้างอิง	38
ภาพผลงานศิลปะ	39
ประวัติผู้เขียน	44

สารบัญภาพประกอบ

รูปที่	หน้า
ภาพที่ 1	5
ภาพที่ 2	5
ภาพร่างชุดที่ 1 ชั้นที่ 1	8
ภาพร่างชุดที่ 1 ชั้นที่ 2	8
ภาพร่างชุดที่ 1 ชั้นที่ 3	9
ภาพร่างชุดที่ 1 ชั้นที่ 4	9
ภาพร่างชุดที่ 1 ชั้นที่ 5	9
ภาพร่างชุดที่ 2 ชั้นที่ 1	11
ภาพร่างชุดที่ 2 ชั้นที่ 2	11
ภาพร่างชุดที่ 2 ชั้นที่ 3	11
ภาพร่างชุดที่ 2 ชั้นที่ 4	12
ภาพร่างชุดที่ 2 ชั้นที่ 5	12
ภาพร่างชุดที่ 3 ชั้นที่ 1	14
ภาพร่างชุดที่ 3 ชั้นที่ 2	14
ภาพร่างชุดที่ 3 ชั้นที่ 3	14
ภาพร่างชุดที่ 3 ชั้นที่ 4	15
ภาพร่างชุดที่ 3 ชั้นที่ 5	15
ภาพร่างชุดที่ 4 ชั้นที่ 1	16
ภาพร่างชุดที่ 4 ชั้นที่ 2	16
ภาพร่างชุดที่ 4 ชั้นที่ 3	16
ภาพร่างชุดที่ 4 ชั้นที่ 4	17
ขั้นตอนกราฟภาพลงเพลท	19
ขั้นตอนกรอหมึก	19
ขั้นตอนอัดหมึก	20

สารบัญภาพประกอบ(ต่อ)

รูปที่	หน้า
ขั้นตอนเก็บรายละเอียด	21
การเตรียมพิมพ์งาน	22
รูปทรง	25
สี	27
น้ำหนัก	28
เอกภาพ	30
ดุลยภาพ	31
สัดส่วน	32
ความเป็นเด่น	33
การเคลื่อนไหว	34
การจำกัด	35
ภาพศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 1	40
ภาพศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 2	41
ภาพศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 3	42
ภาพศิลปนิพนธ์ชิ้นที่ 4	43

บทที่ 1

บทนำ

ในปัจจุบันโรคมะเร็งคือโรคร้าย ทุกปีจะมีจำนวนมากที่เสียชีวิต และกลายเป็นโรคร้ายที่คร่าชีวิตประชากรโลกไปมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง และมีแนวโน้มจะมากขึ้นทุกๆปี

1.1 ความเป็นมา และความสำคัญของโครงการ

จากสถิติของโรคมะเร็งที่คนไทยเป็นมากที่สุดคือ มะเร็งเต้านม อันดับสองคือ มะเร็งปอดและมะเร็งตับ อันดับสามคือ มะเร็งปากมดลูก กับมะเร็งลำไส้ โรคมะเร็งที่เป็นสาเหตุของการเสียชีวิตของประชากรโลกมากที่สุดคือโรคมะเร็งปอด รองลงมาคือ มะเร็งลำไส้ใหญ่ และทวารหนักพบเป็นอันดับสาม แต่ในประเทศไทยการเสียชีวิตจากมะเร็งลำไส้ใหญ่และทวารหนักพบเป็นอันดับสามรองจากมะเร็งตับ และปอด โดยที่อุบัติการณ์ของมะเร็งลำไส้ใหญ่ และทวารหนักนั้น ยังพบน้อยกว่ามะเร็งปากมดลูก มะเร็งเต้านม และมะเร็งต่อมลูกหมาก แต่การรักษา และการป้องกันไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร จึงทำให้สาเหตุการเสียชีวิตจากโรคมะเร็งสูงขึ้นกว่าที่ควรเป็น โดยธรรมชาติของโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่และทวารหนัก จะใช้เวลานานในการเปลี่ยนแปลงจากเยื่อลำไส้ปกติจนกลายเป็นมะเร็ง จึงมักพบผู้ป่วยโรคนี้อายุเฉลี่ยประมาณ 60 ปี โดยกลไกที่ทำให้เกิดโรคนี้อาจเกิดจากการผ่าเหล่าของเซลล์เยื่อลำไส้ใหญ่ขณะแบ่งเซลล์ ซึ่งเริ่มแรกจะใช้เวลานานถึง 50 ปี ในการเปลี่ยนแปลงจากเนื้องอกธรรมดา จากนั้นใช้เวลาอีกเป็นสิบปีที่เนื้องอกธรรมดานี้จะเปลี่ยนเป็นมะเร็ง ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา มะเร็งกลายเป็นโรคร้ายที่คร่าชีวิตประชากรทั่วโลกไปมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง และจะมีแนวโน้มมากขึ้นทุกปีถึงแม้อุบัติการณ์ของโรคมะเร็งจะต่ำกว่าอุบัติเหตุ หรือโรคหัวใจก็ตาม แต่การรณรงค์เพื่อป้องกันโรคหัวใจและอุบัติเหตุทำได้เป็นอย่างดีผลดีทั่วโลก จึงทำให้การเสียชีวิตจากทั้งสองสาเหตุนี้ลดลงอย่างเห็นที่น่าพึงพอใจ ซึ่งต่างจากโรคมะเร็งที่สถิติจากองค์การอนามัยโลกแจ้งว่ามีคนเสียชีวิตจากโรคนี้อีก 7.6 ล้านคน ในปีพ.ศ.2548 และจะเพิ่มเป็น 10 ล้านคนในอีก 10 ปีข้างหน้า ซึ่งสอดคล้องกับสถิติจากกระทรวงสาธารณสุขในประเทศไทย ที่ผู้เสียชีวิตจากโรคมะเร็งเพิ่มขึ้นจากประมาณ 4 หมื่นคน ในปีพ.ศ. 2542 เป็นประมาณ 5 หมื่นคน ในปี พ.ศ. 2546 และก็คาดคะเนว่าจะเพิ่มเป็นเท่าตัวในอีกสิบปีข้างหน้า

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อการศึกษา และนำมาแสดงออกโดยผ่านกระบวนการทางศิลปะ
2. เพื่อให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว
3. เพื่อแสดงออกโดยใช้กระบวนการทางศิลปะภาพพิมพ์ Mezzotint

1.3 ขอบเขตของโครงการ

การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ ข้าพเจ้าต้องการแสดงถึงสภาวะที่เกิดขึ้นภายในครอบครัวในปัจจุบัน แสดงออกถึงปัญหาและการนำเสนอ ตลอดจนกรรมวิธีของการสร้างสรรค์ผลงาน แล้วจึงกำหนดแนวทางการสร้างผลงาน เพื่อที่จะสามารถมองเห็นภาพรวมของการสร้างสรรค์ได้ชัดเจน

ขอบเขตของผลงาน แบ่งออกเป็นข้อๆดังนี้

1. ด้านเนื้อหา ต้องการแสดงออกถึงสิ่งที่เกิดภายในครอบครัว
2. ด้านรูปแบบ ข้าพเจ้าใช้บรรยากาศที่คลุมเครือเพื่อแสดงออกถึงความรู้สึกที่อัดอั้นภายในจิตใจ
3. กรรมวิธีสร้างงานศิลปะ เสนองงานในรูปแบบภาพพิมพ์ ด้วยใช้แผ่นทองแดงเป็นแม่พิมพ์ (เมซโซทินท์)

1.4 จำนวนผลงานมี 4 ชิ้น

1. ขนาด 38x29 เซนติเมตร
2. ขนาด 47x34 เซนติเมตร
3. ขนาด 45x29 เซนติเมตร
4. ขนาด 20x17 เซนติเมตร

บทที่ 2

ที่มา และแนวความคิดสร้างสรรค์

ความตาย เป็นอีกหัวข้อหนึ่งที่นักปรัชญา และนักวิชาการทุกยุคทุกสมัยให้ความสนใจ พวกเขาเฝ้ามองความตายจากทัศนะ และจุดยืนของตนเอง บางท่านมีมุมมองทางวัตถุนิยม ความตายในทัศนะของพวกเขา จึงเป็นไปได้มากกว่า การที่ร่างกายหยุดทำงานทางกายภาพอันเนื่องมาจากสาเหตุทางธรรมชาติ หรือสาเหตุที่เกิดขึ้นฉับพลันที่ทำให้อายุไขจบสิ้นลง ส่วนอีกกลุ่มมีมุมมองทางด้านจิตวิญญาณ (ตรงข้ามกับวัตถุนิยม) ความตายในทัศนะของพวกเขา คือ การตัดความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างวิญญาณกับร่างกายที่สมบูรณ์ ซึ่งมันคือระดับขั้นหนึ่งที่สำคัญสำหรับการก้าวขึ้นไปสู่ระดับขั้นใหม่ ซึ่งจิตวิญญาณจะได้รับการทะนุถนอม (การสำแดงให้เห็นแจ้งประจักษ์) ในระดับที่สูงส่ง และมีเกียรติยิ่งกว่า

นักวิชาการ และนักปรัชญาบางกลุ่ม เช่น กลุ่มมอดะชิละฮ์ และกลุ่มธรรมชาตินิยม มีทัศนะว่าอันที่จริงแล้วความตายนั่นก็คือการดับลงของจุดแห่งชีวิต ซึ่งติดตามมาหลังจากการที่ร่างกายหยุดการปฏิบัติหน้าที่ทางกายภาพ ความตายตามหลังความเข้าใจดังกล่าวนี้คือสภาพของการไม่มี ซึ่งเริ่มขึ้นขณะที่ชีวิตได้รับการถอดถอนออกจากร่างกาย ในทางตรงกันข้ามกับทัศนะของกลุ่มมอดะชิละฮ์ และกลุ่มธรรมชาตินิยม นั้น กลุ่มมอดะชิละฮ์ ได้มีทัศนะที่มีบรรทัดฐานมาจากอัลกุรอาน และตัวบทต่างๆ ที่ว่าความตายนั่นเป็นมัจหลูก (สิ่งที่ถูกสร้าง) อย่างหนึ่ง หมายความว่า มันเป็นสิ่ง ๆ หนึ่งที่มีอยู่จริง และการให้คำจำกัดความของกลุ่มนี้ที่วางอยู่บนบรรทัดฐานนี้เอง ส่วนหนึ่งจากคำจำกัดความของกลุ่มนี้คือความตาย คือคุณลักษณะหนึ่งที่มีอยู่ซึ่งถูกสร้างมาให้ตรงข้ามกับชีวิต หรือเป็นคุณลักษณะหนึ่งที่มีอยู่ที่เป็นปฏิปักษ์กับการมีชีวิต หรือวิธีการหนึ่งที่ถูกสร้างให้มีอยู่ในสิ่งที่มีชีวิตและอื่น ๆ อีกมากมายที่ได้รับการกล่าวไว้ในหนังสือที่เกี่ยวข้องกับหลักศรัทธาซึ่งความจำกัดความต่าง ๆ เหล่านั้นตรงกันในประเด็นที่ว่าความตายนั่นถูกถือว่าเป็นสิ่งที่มีอยู่ไม่ว่าจะเป็นการมีอยู่ในลักษณะของตัวตนหรือคุณลักษณะก็ตาม แม้ว่าจะมีการจำกัดความที่สอดคล้องกันแบบนี้แล้ว แต่ปัญหาที่ยังมีอยู่ เพราะสติปัญญายังคงคิดว่าความตายเป็นเพียงการไม่มี เป็นเพียงการเนาเปื่อยพุด และการยุติการทำงาน ซึ่งคุณลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ไม่สามารถเป็นสิ่งที่มิได้เพราะมันจะไปค้านกับคุณลักษณะของการมีอื่น ๆ ที่แสดงออกมาอย่างชัดเจน และนี่ก็คือสิ่งที่ต้องการคำตอบเชิงวิเคราะห์ที่สามารถทำให้เข้าใจความหมายของความตายตามที่อัลกุรอานได้บอกไว้อย่างลึกซึ้ง และขจัดความขัดแย้ง และคลุมเครือ และท่านบะด็อุชชะมานชะอิด อัลนุรซี ได้ประสบความสำเร็จในการอธิบายสิ่งดังกล่าวนี้ด้วยอรรถธิบายภาพของท่าน และด้วยความลึกซึ้งในประเด็นที่ว่าความตายนั่นเป็นสิ่งที่ถูกสร้าง ทั้งที่หากมองโดยผิวเผินแล้วมันน่าจะเป็นสิ่งตรงกันข้าม (ภาวะของการไม่มี)

อัลนุรชีย์ และปรัชญาแห่งความตาย ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่าประเด็นปัญหาเกี่ยวกับความตายนั้นเป็นสิ่งที่คนส่วนมากให้ความสนใจและพยายามที่จะมโนภาพภายใต้ขอบเขตที่อัลกุรอานได้วางไว้ ผู้ติดตามค้านว่าในเรื่องดังกล่าวนี้เขาจะพบว่า ทศนะและความคิดเห็นต่าง ๆ ที่มีอยู่นั้น ไม่อาจที่จะคลี่คลายปมปัญหาของความตายได้ นอกจากนั้นประเด็นดังกล่าวยังคงคลุมเครือ มีดมโนในแง่มุมต่าง ๆ เนื่องจากสิ่งดังกล่าวนี้เองความต้องการการวิเคราะห์ใหม่ ๆ เกี่ยวกับเรื่องนี้ในเชิงลึกก็ยังคงมีอยู่

หลากหลายนิยามของความตาย

คิลปิน ความตายไม่ใช่ภาพอุปลักษณ์ แต่ทว่ามันคือความงามของสีดำ

กวี คือบทเพลงของการปราศจากคืออัสดงของดวงชีวันขณะเดียวกันก็เป็นรุ่งอรุณของแห่งการเศร้า

สูญ

เมงดา คือวาระสุดท้ายแห่งการเกาะ

นักศึกษา คือการเหือดหายของความหุหรรั

นักวิจารณ์ คือสภาพไร้รับรู้คือการเลิกขุดค้น คือภาวะพ้นคำรังควาญ คือการอวสานของการยืนยอ

รัฐมนตรี คือการโบกลาขุมทรัพย์กลับสู่หลุมศพ

ขอตาน คือการพบโอกาสใหม่เพื่อเดินทางสู่ความเป็นเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจ คือการกลับสู่ภาวะสิ้นเนื้อประดาตัว

นักข่าว คือสิ่งที่ต้องวิ่งเข้าหา และพยายามนำออกมาเพื่อแลกเงิน

มือปืน คือสนนราคา และชะตาขาด

สัปเหร่อ คือฐานเศรษฐกิจทางครอบครัว

ข้าราชการบำนาญ คือเสียงกระซิบ คือการทวงถามและเอาคืน

นักประพันธ์ คือจากสุดท้ายที่จะคลี่คลายปมปัญหาหลังจากขมวดมาตั้งแต่ฉากแรก

นักธุรกิจ คือการล้มละลายนิรันดร์กาล

หลวงตา คือการเริ่มของบทสวดใส่ทำนอง และจบลงด้วยการรับซองใส่ปัจจัย

2.1 ที่มา

ข้าพเจ้ามีความสนใจเรื่องของครอบครัวในปัจจุบัน ข้าพเจ้าต้องการนำเสนอเรื่องราวภายในครอบครัวที่ส่งผลกระทบต่อตัวข้าพเจ้า รวมถึงบิดาของข้าพเจ้า โรคภัยที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของบิดาของข้าพเจ้า ซึ่งล้วนแต่ไม่ใช่ผลดีต่อครอบครัวเราทั้งสิ้น

2.2 อิทธิพลที่ได้รับ

เจ้าของรางวัล Grand Price จาก The 8th Biennale International D'estampe Contemporary De Trois-Rivieress (Biectr) เวทีประกวดงานศิลปะประเภทยุคสมัยซึ่งจัดขึ้นทุก 2 ปี ณ เมืองทรวีเรียร์ คิวเบค ประเทศแคนาดา

โดยเรื่องราวที่นำเสนอผ่านภาพพิมพ์เทคนิค (เมซโซทินท์) ทั้ง 7 ภาพที่ได้รับรางวัลในครั้งนี้ล่าสุดนี้เป็นภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถและพระบรมวงศานุวงศ์ ถือว่าเป็นกำลังใจให้กับคุณไกรศักดิ์ไม่น้อย เพราะเป็นรางวัลใหญ่ที่สุดที่เคยได้รับนับตั้งแต่ห่างหายไปจากการทำงานศิลปะเกือบ 30 ปี และเพิ่งกลับมาทำอีกครั้งเมื่อ 2 ปีที่ผ่านมา ในวัยหนุ่ม คุณไกรศักดิ์มีโอกาสรียนรู้วิธีการทำงานศิลปะภาพพิมพ์เทคนิค (เมซโซทินท์) จากรุ่นพี่ (อ.กมล ศรีวิชัยนันท์) เพราะเวลานั้นเทคนิคนี้ยังไม่การสอนในประเทศไทย เทคนิค (เมซโซทินท์) เป็นวิธีการทำภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Intaglio) อย่างหนึ่งซึ่งผิวหน้าของเพลตจะถูกสลักให้หยาบเหมือนกันทั่ว เพลต ด้วยเครื่องมือโยกที่มีปลายเป็นรอยฟันเล็ก ๆ ที่เรียกว่า rocker วิธีนี้สร้างน้ำหนัก

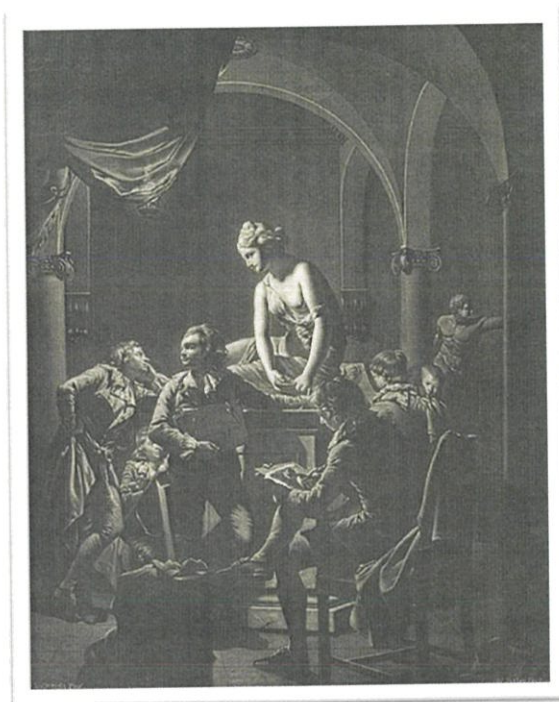
บนเพลตที่ขัดมัน เราไล่น้ำหนักจากเข็มไปอ่อนด้วยการชูดอกและขัดเงา เทคนิค(เมซโซทินท์) ถูกคิดค้นขึ้นโดยนายทหารชาวเยอรมัน ชื่อ Ludwig von Siegen ในปี ค.ศ.1642

เมื่อครั้งเป็นนักศึกษาภาพพิมพ์เทคนิค (เมซโซทินท์) ของไกรศักดิ์(สาขาภาพพิมพ์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ ม.ศิลปากร) เรื่องราวส่วนใหญ่ที่นำเสนอผ่านภาพ คือภาพคนและเมื่อเริ่มนับหนึ่งอีกครั้งเขาจึงเริ่มต้นด้วยภาพคนอีกเช่นเคย แตกต่างที่เป็นคนที่เขาและคนจำนวนมากต่างรักและศรัทธาร่วมกัน “ผมไปเจอภาพถ่ายในหลวงภาพหนึ่งถูกใจมาก หลังจากนั้นก็ทำภาพในหลวงมาตลอด ทำมาเกือบสองปีแล้ว” ภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบางภาพซึ่งมีรวมอยู่ในภาพชุดที่ได้รับรางวัลด้วย เป็นภาพตอนเสด็จออกมหาสมาคม ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ.2549 ไกรศักดิ์เล่าถึงที่มาของการคิดอยากเขียนว่า “วันนั้นเป็นวันเดียวกับวันที่พ่อผมเสีย ผมไม่ได้ดูทีวีหรือกวนั้น แต่วันหลัง ได้ย้อนกลับมาดู คนเยอะมากเลยก็เลยเป็นแรงบันดาลใจให้เราอยากทำภาพที่มีคนเยอะๆ ในภาพที่มาด้วยใจ ไม่ได้โดนจ้างมา อย่างไรก็ตามเราผมศรัทธาพระองค์ท่านอยู่แล้วครับ ไม่ใช่แบบว่าเราเอนดีหรือเราต่อต้านคนบางกลุ่มเราถึงค่อยทำ ตอนเรียนผมเคยได้รับรางวัลจากภาพในหลวงสองครั้ง มีความรู้สึกที่พระองค์ท่านทรงอยู่ในใจเรามาก ความรู้สึกที่เรามีต่อพระองค์ท่านก็คงไม่ต่างจากคนอื่นๆ ที่รู้สึก ว่า ทรงทำทุกอย่างเพื่อประชาชนเด็กสมัยนี้อาจจะได้สัมผัสในช่วงที่ท่านทรงประจักษ์ ไม่ทันได้เห็นพระราชกรณียกิจอื่น ๆ อีกมากมายแต่เราเห็นมาตั้งแต่เด็ก ๆ” ไกรศักดิ์ยังมีผลงานที่เป็นภาพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเก็บไว้เป็นจำนวนมาก และวางแผนว่าจะจัดแสดงเดี่ยว ในช่วงปลายปีนี้

นอกจากนี้ยังมองการณ์ไกลด้วยว่าจะพยายามส่งภาพเข้าประกวดในเวทีต่างๆ ทั่วโลกให้มากที่สุด แม้ภาพจะไม่ชนะใจกรรมการ หรือได้รับรางวัลใด ๆ แต่อย่างน้อยขอเพียงให้ภาพได้มีโอกาสร่วมแสดงไปตามสถานที่ต่าง ๆ

2.3 แนวความคิดสร้างสรรค์

คนเราจะมีเวลาหวนคิดถึงอดีต และอนาคตบางทีอาจไม่มีต้นเหตุ หรือมีเหตุผลที่เพียงพอ แต่พอเมื่อมีเหตุการณ์เข้ามาปะทะ หรือเหตุการณ์ที่จวนตัวนั้น ทำให้คนเรากลับไปย้อนคิด ได้ใช้เวลาคิดถึงสิ่งเหล่านั้น อย่างเช่น เหตุการณ์ของตัวข้าพเจ้าเอง เมื่อรู้ว่าพ่อของข้าพเจ้าเป็นโรคมะเร็ง ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีเงื่อนเวลาเข้ามาเกี่ยวข้อง ทำให้ข้าพเจ้าเองเริ่มให้ความสำคัญ เริ่มมองเห็นคุณค่า เริ่มหยุด และมีสติอยู่กับปัจจุบัน มองเห็นคุณค่า และสำคัญของความผูกพันมากขึ้น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้ข้าพเจ้าคิดว่าช่วงเวลาที่เหลือควรจะทำอะไร ควรใส่ใจกับอะไร เพื่อบันทึกภาพที่เป็นอดีต และปัจจุบันเอาไว้ให้ได้มากที่สุด

ภาพที่ 1 ภาพ William Peter An Academy by Lamplight ปีค.ศ.1772, ภาพพิมพ์โลหะ 58x45.5 ซม.
ที่มา (<http://www.metmuseum.org/toah/works-of-art/53.600.566>)

ภาพที่ 2 ภาพ Nicolelaas Verkoje Young Woman Holding a Candle in a Bedchamber ปีค.ศ.1697,
ภาพพิมพ์โลหะ 29x23.4 ซม.
ที่มา (<http://www.metmuseum.org/toah/works-of-art/68.753.1>)

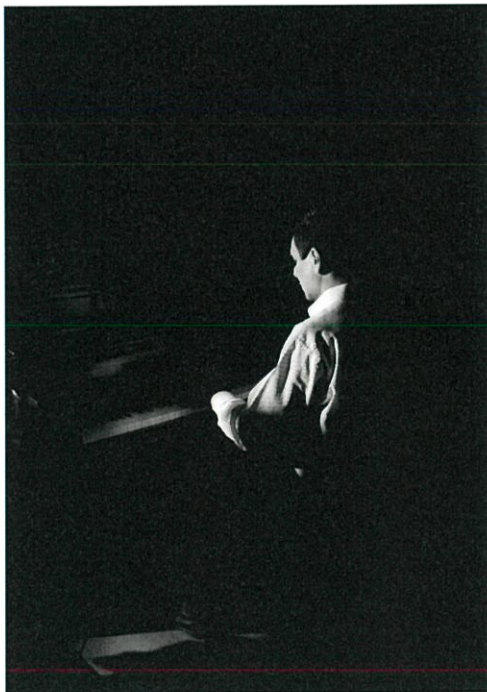
บทที่ 3

วิธีดำเนินการสร้างสรรค์

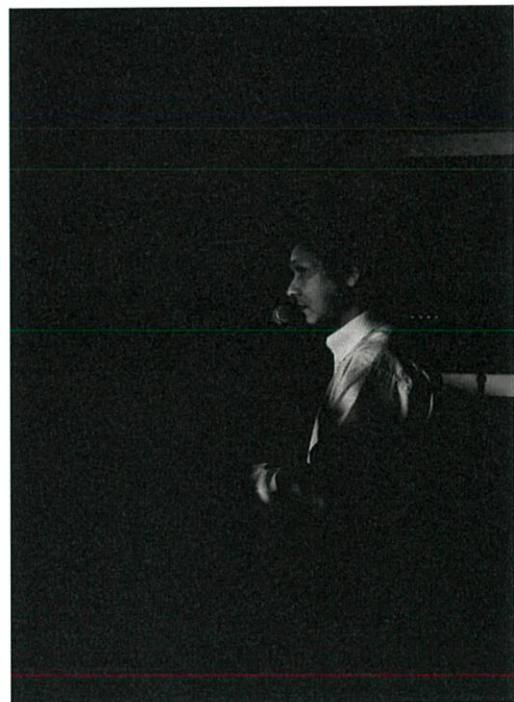
การสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์ (เมซโซทินท์) หัวข้อ “ช่วงเวลาที่เหลืออยู่” โดยอาศัยเรื่องราวภายในครอบครัว รวบรวมถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระภายใต้ประเด็นดังกล่าว นำไปสู่การสร้างมโนภาพ จินตนาการ ถึงความทรงจำกับความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น เพื่อสร้างภาพสัญลักษณ์ และการจัดวางองค์ประกอบที่ใช้สื่อสารความคิด ความรู้สึก เพื่อการสร้างเป็นผลงานภาพพิมพ์ที่สามารถสื่อสารกับตัวเอง และสังคมได้อย่างมีคุณภาพ

3.1 ภาพร่าง และการพัฒนาภาพร่าง

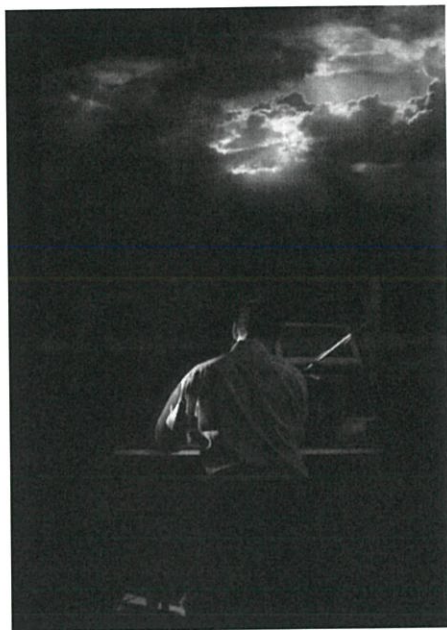
ภาพร่างชุดที่ 1

ภาพที่ 3.1 ภาพร่างชุดที่ 1 ชั้นที่ 1

ภาพที่ 3.2 ภาพร่างชุดที่ 1 ชั้นที่ 2

ภาพที่ 3.3 ภาพร่างชุดที่ 1 ชั้นที่ 3

ภาพที่ 3.4 ภาพร่างชุดที่ 1 ชั้นที่ 4

ภาพที่ 3.5 ภาพร่างชุดที่ 1 ชั้นที่ 5

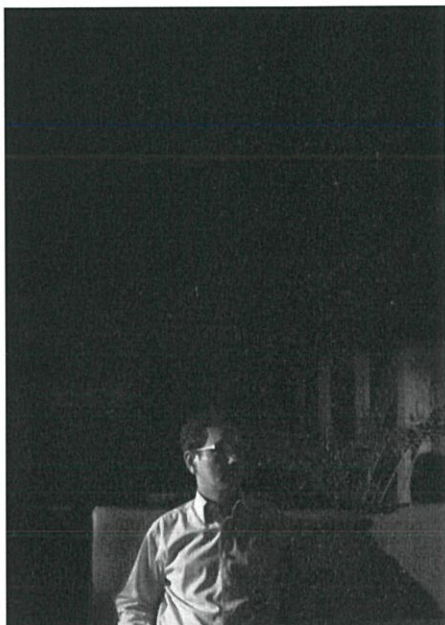
ภาพร่างชุดที่ 1

ผลงานภาพร่างชุดที่ 1 นี้ เกิดจากความต้องการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกถึงภาพความทรงจำ ระลึกถึงบรรยากาศของความสัมพันธ์ที่เกิดจากความทรงจำระหว่างบุคคล สถานที่ และสัญลักษณ์ที่กำหนดยกขึ้นที่ใช้เพื่อการสื่อสารกับความรู้สึกดังกล่าว ได้แก่ บิดา ซึ่งได้แรงบันดาลใจมาจากเหตุการณ์จริงที่ใช้เป็นข้อมูลสำหรับกระตุ้นความรู้สึก อีกทั้งยังใช้การแสดงสัญลักษณ์ท่าทาง เช่น การนั่งเล่นเปียโน ใช้สื่อสารแทนภาษาพูดกล่าวถึงเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้น และอยากจะเก็บภาพเหล่านี้เป็นความทรงจำ

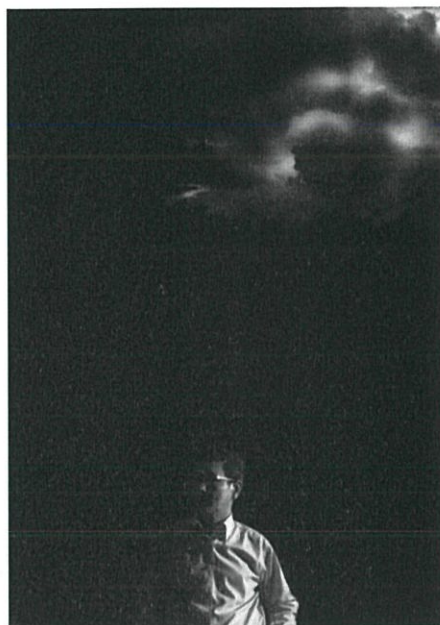
ปัญหาที่เกิดขึ้นกับภาพร่างชุดนี้คือ การใช้สัญลักษณ์ที่มีการจัดวางตำแหน่งยังไม่มี ความชัดเจน การรับรู้ การเข้าถึงความหมาย ความรู้สึก ที่แสดงผ่านสัญลักษณ์ดังกล่าวรวมถึงความไม่ชัดเจนในประเด็นสำหรับการนำเสนอที่ต้องการความไม่คลุมเครือ

ได้นำภาพชิ้นที่ 4 ไปสร้างสรรค์เป็นผลงานจริง เพราะสามารถแสดงสาระทางความคิดที่เกิดขึ้นภายใต้เนื้อหา “ช่วงเวลาที่เหลืออยู่” ได้ชัดเจน น่าสนใจ และการนำสัญลักษณ์ส่วนตัวมาจัดวางภายในผลงานซึ่งส่งผลต่อความรู้สึกที่ต้องการนำเสนอ อีกทั้งวิธีการจัดวางองค์ประกอบสร้างความน่าสนใจ และสัมพันธ์กับความรู้สึกที่ต้องการ

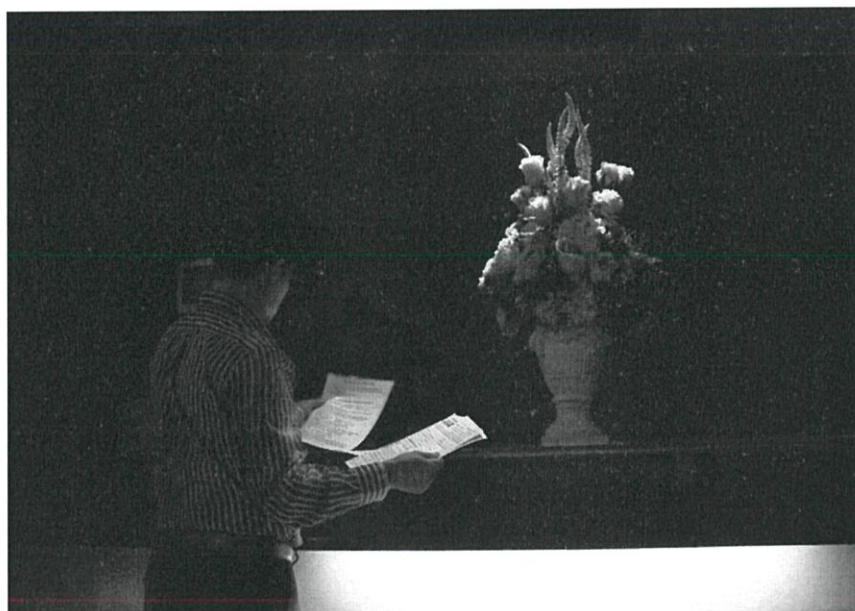
ภาพร่างชุดที่ 2

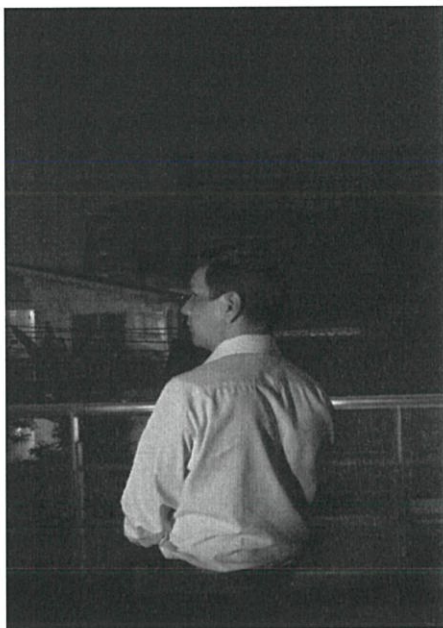
ภาพที่ 3.6 ภาพร่างชุดที่ 2 ชั้นที่ 1

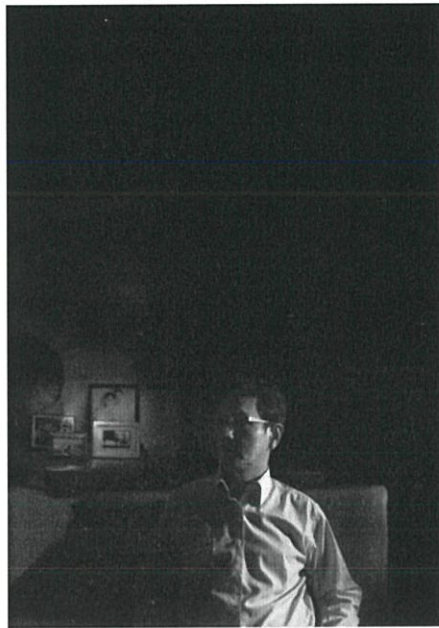
ภาพที่ 3.7 ภาพร่างชุดที่ 2 ชั้นที่ 2

ภาพที่ 3.8 ภาพร่างชุดที่ 2 ชั้นที่ 3

ภาพที่ 3.9 ภาพร่างชุดที่ 2 ชั้นที่ 4

ภาพที่ 3.10 ภาพร่างชุดที่ 2 ชั้นที่ 5

ภาพร่างชุดที่ 2

ผลงานภาพร่างชุดที่ 2 นี้เกิดขึ้นจากการพัฒนาต่อยอดทางความคิด จากการสร้างสรรค์ ผลงานภาพร่างชุดแรก โดยความพยายามปรับปรุงท่าทาง และสัญลักษณ์ส่วนตัว อาทิ กรอบรูป ที่ใช้เพื่อ การสื่อสารกับความผูกพันทางความทรงจำในอดีต ในลักษณะการใช้สัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกันกับกิจกรรมดังกล่าว เพื่อขยายการรับรู้สำหรับผู้ชมให้เกิดขึ้นภายในผลงาน และมุ่งความสนใจไปที่ความชัดเจน ในการเชื่อมโยงระหว่างความรู้สึก ความเป็นจริงกับความทรงจำที่เกิดขึ้นระหว่างความสัมพันธ์ โดยอาศัยสิ่งของภายในบ้านแทนความรู้สึกถึงช่วงเวลาที่ผ่านมาแล้ว มาสร้างความรู้สึกเชื่อมโยงร่วมกันระหว่างความสัมพันธ์ในชีวิตที่เกิดขึ้น

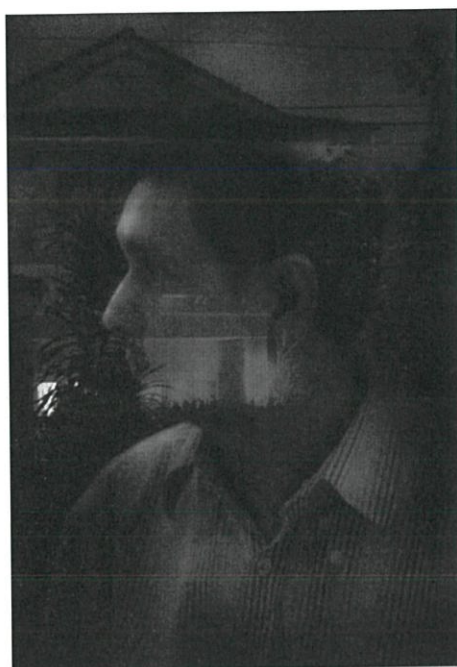
ปัญหาที่พบในการสร้างสรรค์ผลงานภาพร่างชุดที่ 2 นี้ การเลือกสัญลักษณ์ที่ถูกใช้เป็นประเด็นสำคัญในการสร้างความรู้สึกผูกโยง และวิธีการจัดวางองค์ประกอบให้เกิดความสอดคล้องกับความรู้สึกไปสู่ความทรงจำที่ต้องการนำเสนอ อาจรวมถึงวิธีการจัดการกับพื้นที่ในแต่ละพื้นที่ อาทิ ตำแหน่ง และความทรงจำเป็นของแสงและเงา สิ่งของต่าง ๆ กรอบรูป แสดงเนื้อหาภายใต้เงื่อนไขความทรงจำในอดีต อันเกิดจากการยึดอยู่กับความผูกพัน

ได้นำภาพร่างชิ้นที่ 5 ไปเป็นต้นแบบสำหรับการสร้างสรรค์เป็นผลงานจริง เนื่องจากสามารถแสดงถึงความทรงจำที่เกิดขึ้นระหว่างความสัมพันธ์ของบุคคล ภายในงานการแสดงมุมมองได้น่าสนใจ เกิดจินตนาการต่อลักษณะความผูกพันดังกล่าว รวมถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและกำลังจะดำเนินต่อไป อีกทั้งวิธีการจัดวางตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ สร้างเนื้อหาที่ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ต่อเนื่องทางอารมณ์กับ ผลงานภาพร่างชิ้นที่ 1

ภาพร่างชุดที่ 3

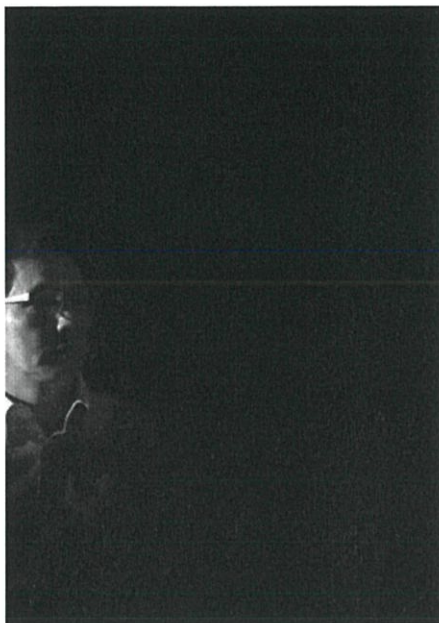
ภาพที่ 3.11 ภาพร่างชุดที่ 3 ชั้นที่ 1

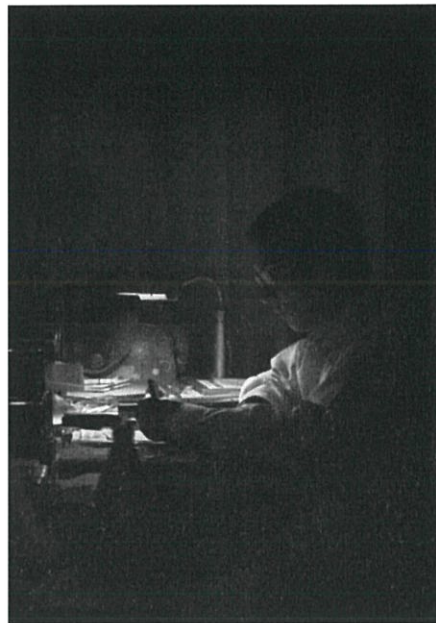
ภาพที่ 3.12 ภาพร่างชุดที่ 3 ชั้นที่ 2

ภาพที่ 3.13 ภาพร่างชุดที่ 3 ชั้นที่ 3

ภาพที่ 3.14 ภาพร่างชุดที่ 3 ชั้นที่ 4

ภาพที่ 3.15 ภาพร่างชุดที่ 3 ชั้นที่ 5

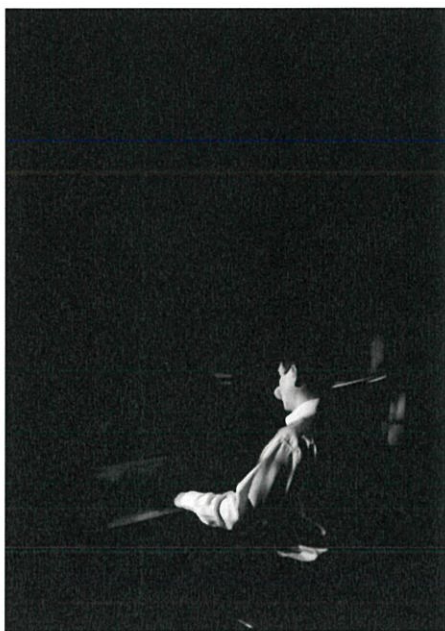
ภาพร่างชุดที่ 3

ผลงานภาพร่างชุดที่ 3 เกิดจากความต้องการแสดงให้เห็นถึงความชัดเจนที่เกิดขึ้นกับภาพความทรงจำเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคล หรือบุคคลกับสถานที่ เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกภายในจิตใจอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงโดยอาศัยการพัฒนาภาพร่างจากผลงานจากผลงานภาพร่างชุดที่ 1 และ 2 เป็นแนวทางในการกำหนดพฤติกรรม และสถานที่โดยแสดงลักษณะท่าทางของอิริยาบถต่างๆ จากพื้นที่จริงภายในบ้านมาจัดการ ให้เกิดความรู้สึกจากภาพความทรงจำที่ใช้เชื่อมโยงกับความทรงจำในอดีตที่ถูกกล่าวถึงในภาพร่างชุดที่ 1 และ 2 อีกทั้งการเพิ่มขึ้นของสถานที่ หรือพื้นที่ภายในบ้านเพื่อใช้แสดงสาระเนื้อหาที่สมบูรณ์

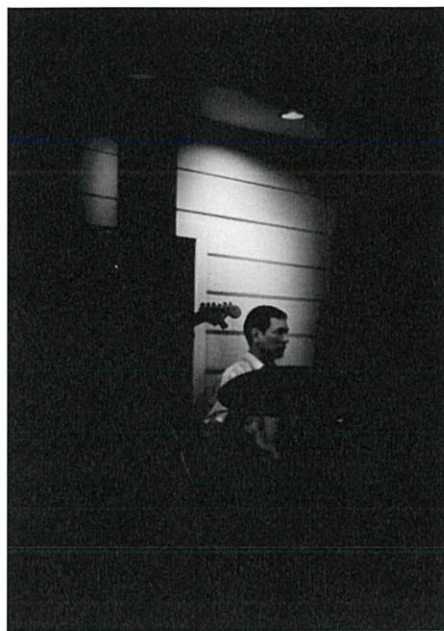
ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการพัฒนาผลงานภาพร่างชุดที่ 3 คือการทำงานขององค์ประกอบในพื้นที่ที่ถูกแสดงนั้นรบกวนความรู้สึกซึ่งเป็นสาระทางอารมณ์ที่สำคัญ อาจทำให้เกิดการเบี่ยงเบนในการนำเสนอ

ได้นำภาพร่างต้นแบบชั้นที่ 5 มาสร้างสรรค์เป็นผลงานจริง เนื่องจากสามารถแสดงความรู้สึกที่นำเสนอเกี่ยวกับความทรงจำที่เกิดขึ้นจากความผูกพัน อีกทั้งวิธีการจัดวางรูปทรงกับพื้นที่ที่มีความสนใจและสอดคล้องกับอารมณ์ที่แสดงออก

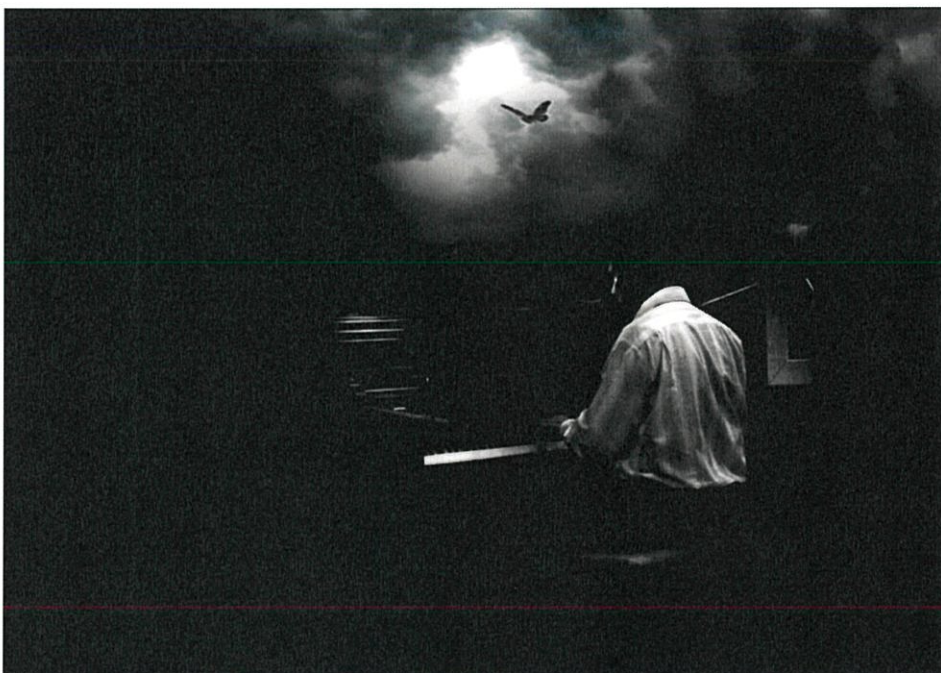
ภาพร่างชุดที่ 4

ภาพที่ 3.15 ภาพร่างชุดที่ 4 ชั้นที่ 1

ภาพที่ 3.16 ภาพร่างชุดที่ 4 ชั้นที่ 2

ภาพที่ 3.17 ภาพร่างชุดที่ 4 ชั้นที่ 3

ภาพที่ 3.18 ภาพร่างชุดที่ 4 ชั้นที่ 4

ภาพร่างชุดที่ 4

ผลงานภาพร่างชุดที่ 4 นี้ เกิดจากความสนใจและต้องการมุ่งประเด็นไปที่อิริยาบถกับความสัมพันธ์ต่อพื้นที่ภายในบ้าน ซึ่งใช้เป็นพื้นที่สำหรับแลกเปลี่ยนอารมณ์ ความรู้สึก ความทรงจำ กิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ได้ถูกสร้างสถานะให้เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงความทรงจำ สร้างความรู้สึกถึงความอัดอั้น อึดอัดภายในจิตใจที่เกิดขึ้นโดยอาศัยวิธีคิดกลับไปสู่ความทรงจำ และรูปแบบจากผลงานภาพร่างในชุดที่ 1, 2 และ 3 มาเป็นต้นแบบเพื่อแสดงให้เห็นถึงอารมณ์ที่เกิดขึ้นภายใต้บรรยากาศที่อ้างว้าง ประกอบกับการปรับลดสัญลักษณ์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับสาระทางความคิด หรือปรับลดความซับซ้อนของโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมภายในบ้านเพื่อให้บรรยากาศได้ทำงาน และแสดงอารมณ์ความรู้สึกที่ต้องการ ซึ่งสามารถนำเสนอได้อย่างชัดเจน อีกทั้งภาษากาย สัญลักษณ์แทนคำพูดในภาวะที่ต้องการสื่อสารกับอารมณ์ที่แสดงผ่านความเงิบ

ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการพัฒนาผลงานภาพร่างชุดที่ 4 นี้คือ ความชัดเจนที่เกิดขึ้นระหว่างผลงานภาพร่างกับเนื้อหาอันเกิดจากสาระที่ต้องการนำเสนอ และความพยายามบรรยายเรื่องราวที่เกิดขึ้นภายในจิตใจมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น อีกทั้งการใช้สัญลักษณ์ที่ซ้ำกับภาพร่างชุดที่ 1 เช่น เปียโน เพื่อแสดงอารมณ์ที่เกิดจากความผูกพันดังกล่าว อาจจะทำให้งานไม่สร้างความน่าสนใจ และตื่นตันทึ่งให้กับผลงาน

ได้นำภาพร่างต้นแบบชั้นที่ 4 มาสร้างสรรค์เนื้อด้วยสามารถถ่ายทอดความรู้สึกที่เกี่ยวข้องภายใต้ความอ้างว้างของบรรยากาศก่อให้เกิดมุมมองต่อเนื้อหาที่น่าสนใจ

3.2 กระบวนการสร้างงานศิลปะ

ได้นำภาพร่างผลงานมาสร้างสรรค์เป็นผลงานจำนวน 4 ชิ้น ด้วยกระบวนการสร้างสรรค์ที่อาศัยความคิด ร่องรอยของอดีตเป็นเหมือนภาษาที่แสดงออกถึงความจริงที่สัมผัสได้ถึงประสบการณ์ความทรงจำที่ผ่านมาในอดีต โดยสามารถนำเสนอเป็นขั้นตอนการสร้างสรรค์ได้ 9 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 เตรียมกระดาษคัดลอก และเฟลททองแดง

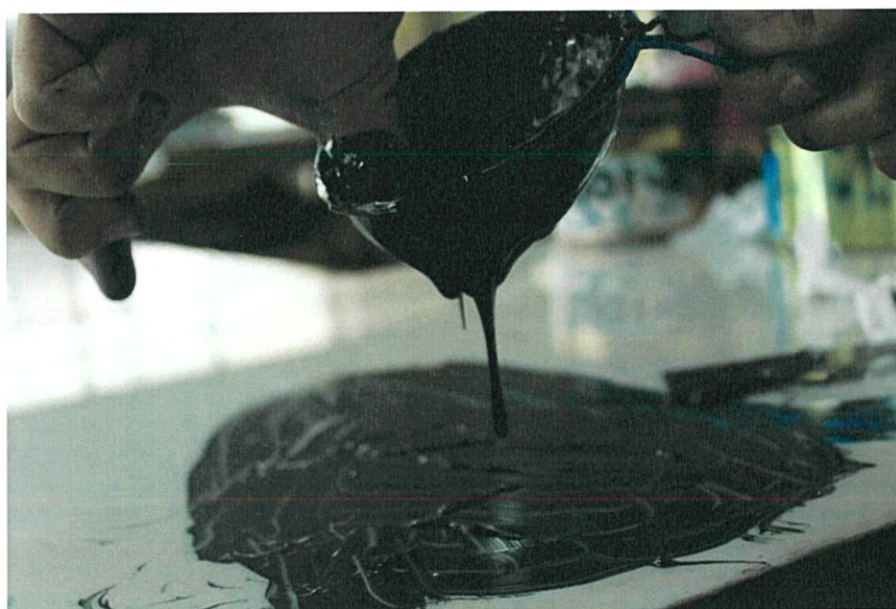
ภาพที่ 3.19 เตรียมครีฟภาพผลงาน

1.2 เริ่มขั้นตอนการฉาฟลงเพลท

ภาพที่ 3.20 ฉาฟภาพลงเพลท

1.3 กระบวนการกรองหมึกพิมพ์เพื่อกรองเศษหมึกออก

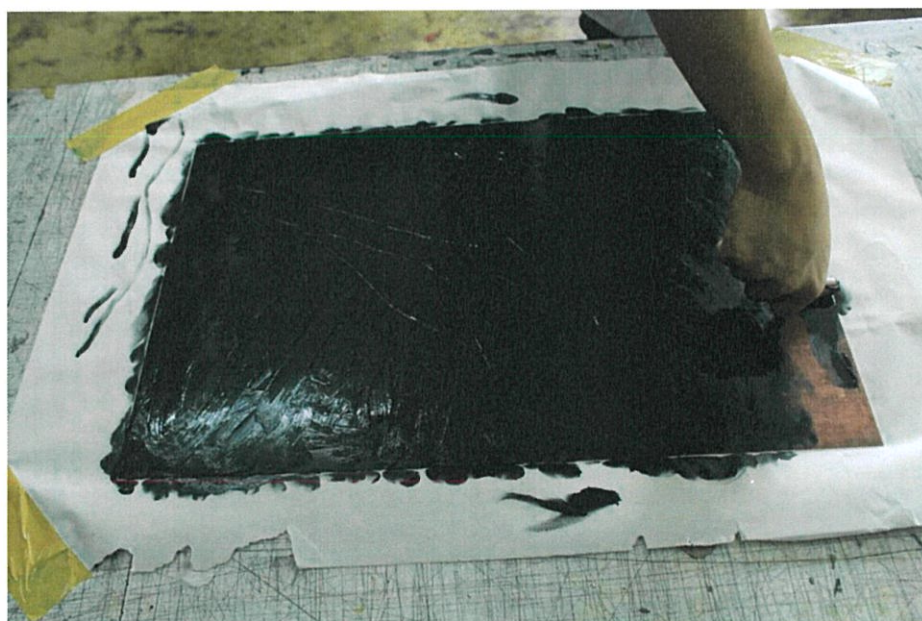
ภาพที่ 3.21 กรองหมึก

1.4 เริ่มกระบวนการให้เพลทร้อนเพื่ออัดหมึกพิมพ์

ภาพที่ 3.22 สร้างความร้อน

1.5 ขั้นตอนการอัดหมึกพิมพ์

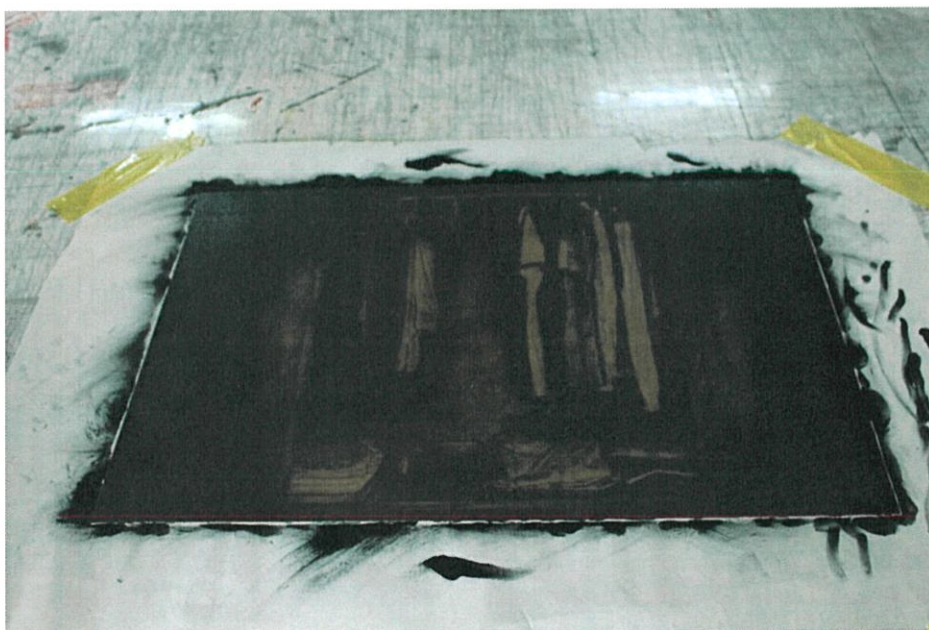
ภาพที่ 3.23 อัดหมึก

1.6 ขั้นตอนการเช็ดหมึกพิมพ์

ภาพที่ 3.24 เช็ดหมึก

1.7 เก็บรายละเอียดของผลงาน เพื่อเตรียมกระบวนการพิมพ์

ภาพที่ 3.25 เก็บรายละเอียด

1.8 เตรียมกระบวนการพิมพ์งาน

ภาพที่ 3.36 เตรียมพิมพ์

บทที่ 4

วิเคราะห์การสร้างสรรค์

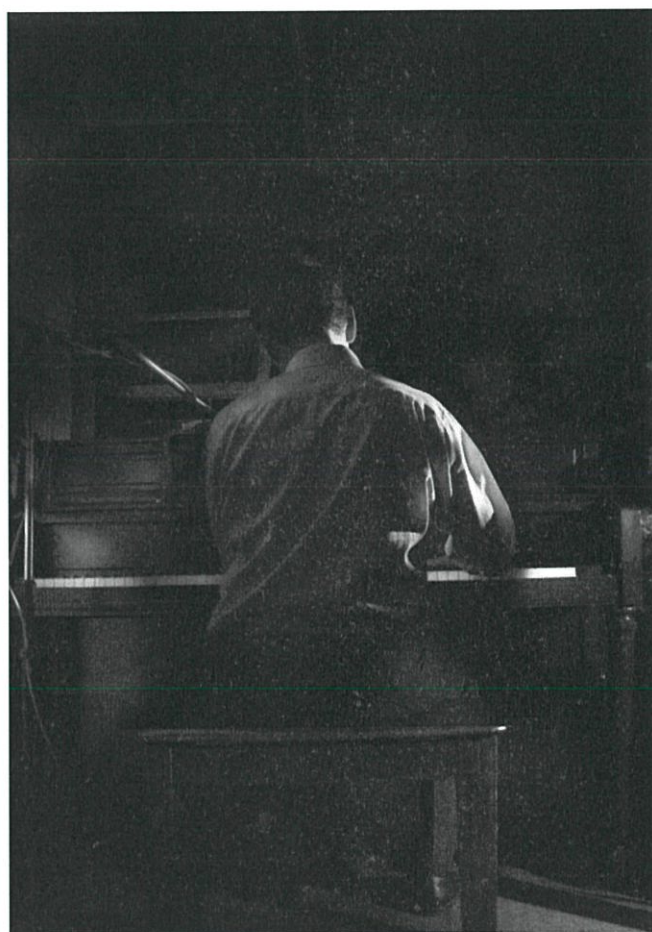
การสร้างสรรค์ คือ การทำให้เกิดสิ่งใหม่ขึ้นในโลก สิ่งที่สร้างสรรค์ขึ้นนั้นต้องมีลักษณะเป็นต้นแบบในทางใดทางหนึ่งไม่ซ้ำกับสิ่งที่เคยมีมาอยู่แล้ว การสร้างสรรค์เป็นกระบวนการอิสระไม่ว่าจะเป็นอารมณ์ หรือจากการประกอบขึ้นของสิ่งต่าง ก่อตัวขึ้นเป็นรูปทรงใหม่เพื่อแสดงอารมณ์ ความรู้สึก หรือความงาม การสร้างสรรค์ต้องมีเสรีภาพ มีความนึกคิดอย่างอิสระ และก้าวหน้า

จากข้อความดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสำคัญ และลักษณะของการสร้างสรรค์ได้อย่างชัดเจน การสร้างสรรค์ต้องอาศัยแรงบันดาลใจที่เกิดจากสิ่งเร้าต่างๆเป็นสื่อ อาจเกิดจากธรรมชาติ หรือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นด้วยการเลือกสรร ตัดทอน เพิ่มเติม ตอบสนองอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด และจินตนาการของผู้สร้างได้ หรืออาจใช้ภาพตัวแทน แทนความรู้สึก แทนความหมายของสิ่ง ๆ หนึ่ง ในช่วงเวลาหนึ่งในกระบวนการประกอบการสร้างความหมายนั้นจะไม่ได้มีเพียงหนึ่งเดียว แต่มีหลากหลาย และแต่ละภาพตัวแทนนั้นต่างสามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างชัดเจนมากกว่าเพียงแค่การถ่ายทอดความหมายประการเดียว

แนวความคิดเรื่องภาพตัวแทนยังสัมพันธ์กับแนวคิดเรื่องอัตลักษณ์ที่แสดงถึงผลรวมของลักษณะเฉพาะของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งทำให้สิ่งนั้นเป็นที่รู้จักหรือจำได้เนื่องจากอัตลักษณ์ถูกสร้างความหมายผ่านทางระบบสัญลักษณ์ของภาพตัวแทน โดยเป็นการนำเสนอภาพตัวแทนว่าภาพใด บ้างคือตัวตนของเรา และเราแตกต่างจากคนอื่นอย่างไร

4.1 วิเคราะห์ทัศนธาตุ

การวิเคราะห์ผลงานนั้นต้องอาศัยการวิเคราะห์ทัศนธาตุ โดยทัศนธาตุเป็นสิ่งที่ประกอบขึ้นจาก รูปทรง(Forms) ลักษณะพื้นผิว(Textures) สี(Colour) น้ำหนัก(Volume) เพื่อใช้เป็นสื่อทางสุนทรียภาพที่นำมาประกอบเข้ากันเป็นผลงาน ถ่ายทอดแนวความคิดที่ต้องการนำเสนอ ซึ่งผลงานที่ได้นำเสนอขึ้นนี้อาจสร้างรูปด้วยธาตุอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกันก็ได้ เพราะฉะนั้นการศึกษาศิลปะผลงานนั้นอาจต้องอ้างอิงถึงการวิเคราะห์ทัศนธาตุที่เป็นส่วนประกอบทางกายภาพ ว่าสามารถทำงานร่วมกับเนื้อหาได้อย่างสอดคล้อง กลมกลืนเพียงไร

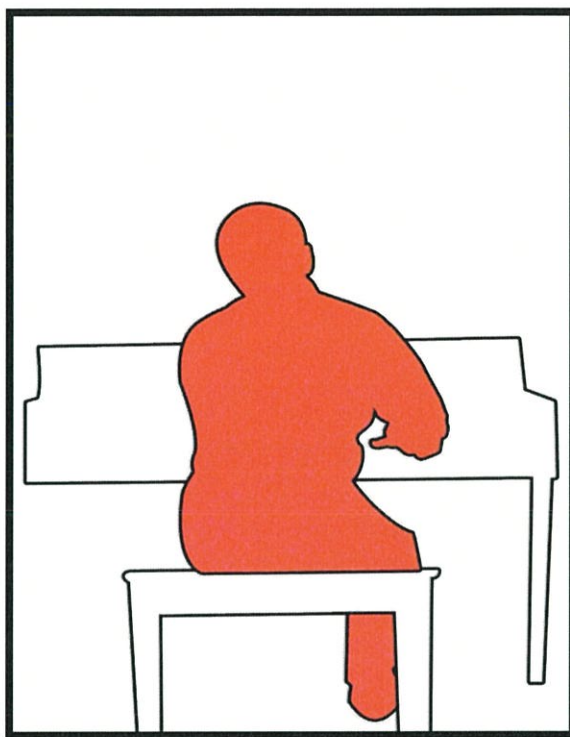
ภาพที่ 4.1

ชื่อผลงาน Memory 1, 2557

เทคนิค เมซโซทินท์(Mezzotint)

ขนาด 38x29 ซม.

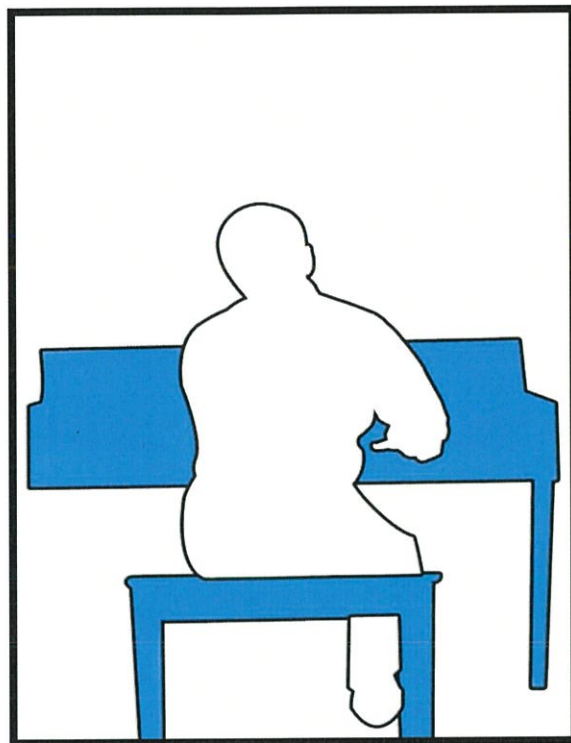
ผลงานชิ้นที่ 1 รูปทรง(Forms)

ภาพที่ 4.2 รูปทรงอินทรีย์รูป

รูปทรงอินทรีย์รูป (Organic Form) คือรูปทรงของสิ่งมีชีวิต หรือมีลักษณะคล้ายมีชีวิตเป็นภาพตัวแทนสัญลักษณ์ที่แทนคำถึงชีวิต การดำรงอยู่ สามารถแบ่งรูปทรงอินทรีย์รูปในผลงานดังต่อไปนี้

1.1 รูปทรงสี่เหลี่ยม เป็นรูปทรงชายที่ใช้เป็นภาพตัวแทนของบุคคล แสดงถึงความเป็นสัญลักษณ์ทางกายภาพทั้งส่วนของร่างกาย อาทิ ลำตัว และผิวหนัง ประกอบกับการใช้ท่าทางเป็นสื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก

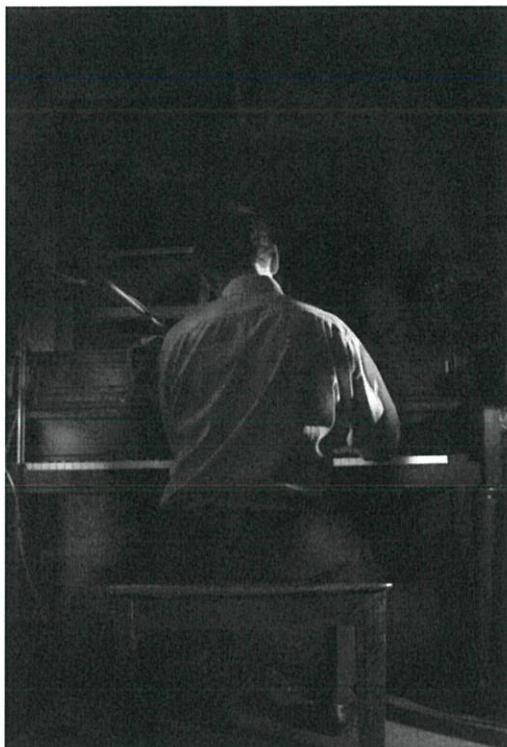

ภาพที่ 4.3 รูปทรงเรขาคณิต

กลุ่มของรูปทรงเรขาคณิต (Geometric forms) คือรูปทรงที่มีสัญลักษณ์เป็นรูปแบบเรขาคณิต ได้แก่ เปียโน เครื่องเล่นดนตรี “เปียโน” และเก้าอี้ เป็นสัญลักษณ์ที่ใช้เป็นตัวแทนอ้างอิงถึงสิ่งของ สามารถแบ่งรูปทรงเรขาคณิตในผลงานได้ดังต่อไปนี้

1.1 รูปทรงสี่ฟ้า เป็นรูปทรงเครื่องเล่นดนตรี “เปียโน” และเก้าอี้ใช้เป็นสัญลักษณ์แสดงเนื้อหาเกี่ยวกับพื้นที่ ความทรงจำที่สัมพันธ์ระหว่างวัตถุ ให้ความรู้สึกมั่นคง หนักแน่น มีการวางรูปทรงเพื่อให้เกิดผลเกี่ยวกับระยะทาง

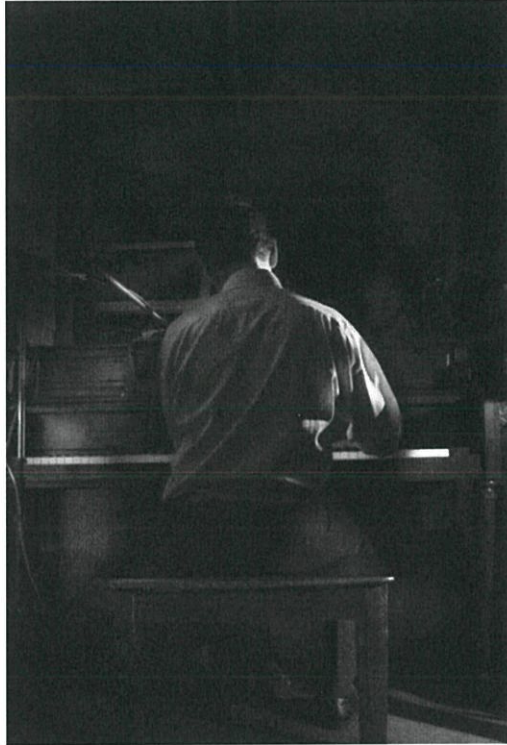
สี(Colour)

ภาพที่ 4.4 บรรยากาศรวมของสี

บรรยากาศรวมของสีในผลงานนั้น เป็นสีขาวดำ เป็นการสื่อถึงช่วงเวลา ให้ความรู้สึกอึมครึม ว่างเปล่าแสดงถึงภาวะของอารมณ์ภายใน นอกจากนั้นการใช้สีขาวดำยังตอบสนองถึงเทคนิควิธีทำได้อย่างชัดเจน

น้ำหนักร (Volume)

ภาพที่ 4.5 น้ำหนัก

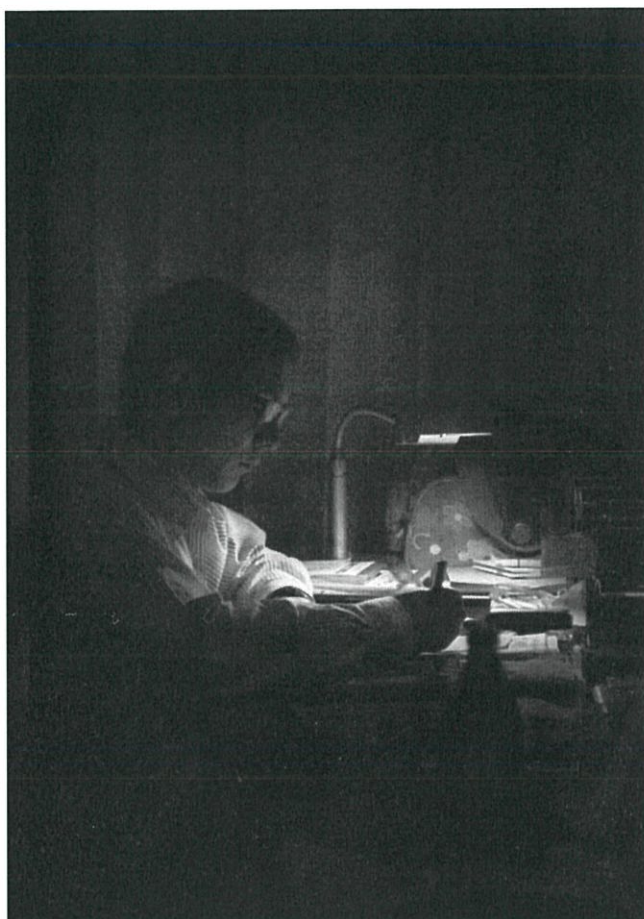
น้ำหนักในผลงานเกิดจากการให้แสงเข้าด้านหนึ่ง ส่วนอีกด้านหนึ่งเป็นเงา โดยกำหนดทิศทางแสงให้เข้าทางมุมขวา เกิดบริเวณมืด และสว่าง สร้างน้ำหนักความอ่อนจากพื้นที่ด้านล่าง แล้วค่อยๆ เข้มขึ้นในส่วนพื้นที่ด้านบนเพื่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างรูปทรงให้ความรู้สึกนำสายตาจากหน้าไปหลัง

4.2 วิเคราะห์การจัดองค์ประกอบภาพ

ศิลปะ คือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อแสดงออกซึ่งอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด หรือความงาม (ชลูด นิ่มเสมอ. 2544)

จากลักษณะดังกล่าว สามารถพิจารณาได้ว่าศิลปะนั้นมีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ส่วนคือ ส่วนที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ โครงสร้างทางวัตถุที่มองเห็นได้เรียกว่า รูปทรง กับ ส่วนที่เป็นการแสดงออกเป็นอารมณ์ความรู้สึก คือส่วนผลลัพธ์ที่เกิดจากโครงสร้างทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้นเรียกว่า เนื้อหา ดังนั้นการจัดองค์ประกอบที่ดีต้องอาศัยการรวมตัวกันอย่างเป็นระเบียบและมีดุลยภาพระหว่างรูปทรง และเนื้อหา เพราะฉะนั้นการจัดองค์ประกอบภาพ หมายถึงการนำเอาส่วนประกอบต่างๆ ทางศิลปะเช่น จุด เส้น สี รูปร่าง รูปทรง และอื่นๆ มาจัดวางร่วมกันอย่างเหมาะสมโดยอาศัยความกลมกลืน ความหลากหลาย ความสมดุล สัดส่วน ความเป็นเด่น การเคลื่อนไหว และการจำกัดเป็นเครื่องมือสำคัญในการประสานสิ่งต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน ก่อให้เกิดความน่าสนใจ มีเอกภาพ และคุณค่าทางความรู้สึก

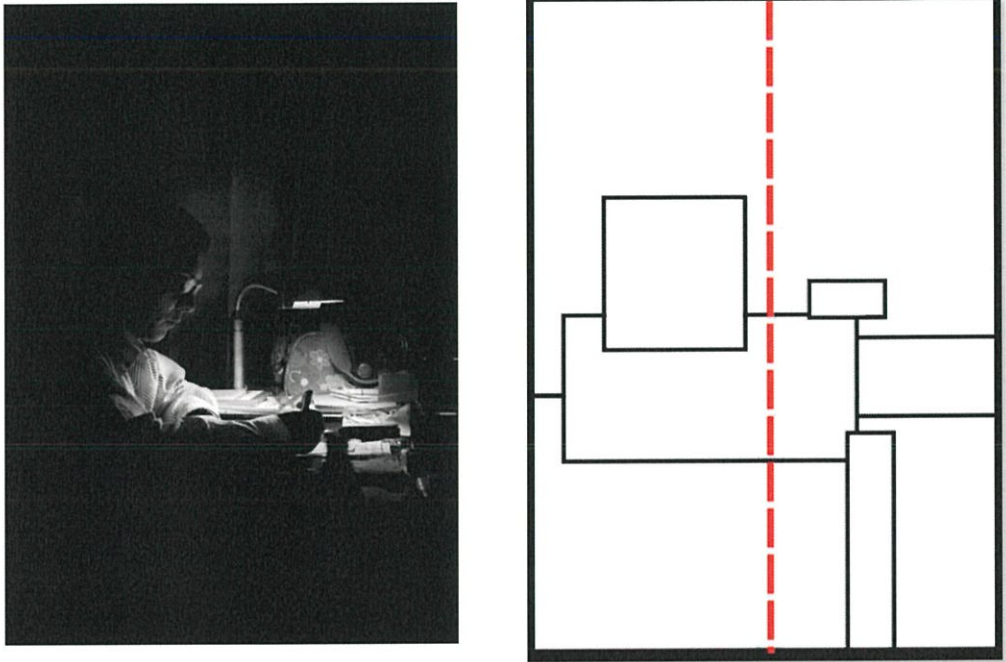
ผลงานชิ้นที่ 1 เอกภาพ (Unity)

ภาพที่ 4.6 เอกภาพ

การประสาน (Transition) เป็นการเชื่อมสิ่งต่าง ๆ ให้เข้ากันอย่างสนิท เป็นการสร้างเอกภาพจากการรวมตัว ให้ความรู้สึกร่วมกันไม่ขัดแย้ง การใช้น้ำหนักเทาของเสาเป็นตัวกลางในการประสานระหว่างน้ำหนักดำของพื้นที่ภายในโครงสร้างกับน้ำหนักขาวของรูปทรงอินทรีย์รูป อีกทั้งการใช้บรรยากาศรวมในผลงานสร้างความกลมกลืนให้เกิดขึ้น

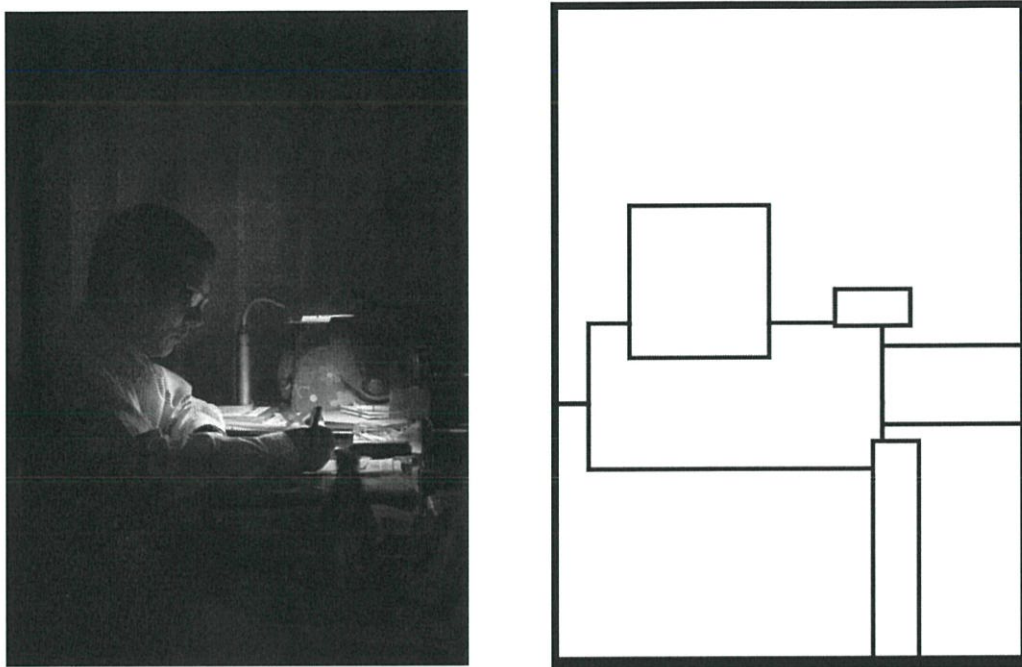
ดุลยภาพ (Balance)

ภาพที่ 4.7 ดุลยภาพ

ดุลยภาพในผลงานชิ้นนี้เป็นดุลยภาพแบบอสมมาตร (Asymmetry Balance) หรือแบบสองข้างไม่เท่ากัน พิจารณาได้จากเส้นแกนตั้ง (Vertical Axis) ที่ลากแบ่งพื้นที่รูปออกเป็นสองส่วนเท่า ๆ กัน คือ ซ้าย ขวา สร้างดุลยภาพจากการจัดวาง และรูปทรงที่น่าสนใจคือ รูปทรงชาย วางทิศทางซ้ายของเส้นแกนทางตั้ง สร้างสมดุลด้วยรูปทรงโคมไฟที่วางห่างออกจากเส้นแกนทางตั้ง ด้านขวาเกิดความรู้สึกมีดุลยภาพกับรูปทรงมีสงบนึง ไม่เคลื่อนไหว แต่มีน้ำหนักสว่างได้แก่ รูปทรงโคมไฟที่วางใกล้เส้นแกนทางตั้งมากกว่า

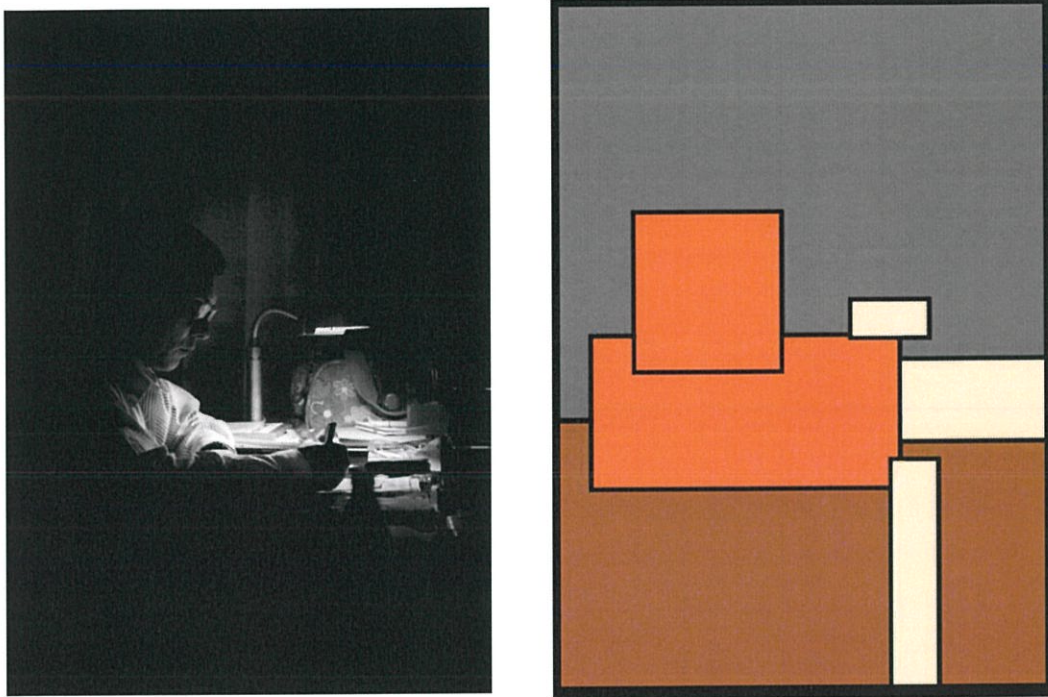
สัดส่วน (Proportion)

ภาพที่ 4.8 สัดส่วน

สัดส่วนของรูปทรงอินทรีย์รูป ได้แก่ รูปทรงชาย หรือ รูปทรงเรขาคณิต ได้แก่ โคมไฟ หนังสือ ทรงเหลี่ยมในผลงานนั้นสัดส่วนตามธรรมชาติเพื่อแสดงถึงเรื่องราวภาพความทรงจำในอดีต อีกทั้งความสัมพันธ์ของสัดส่วนแต่ละรูปทรงที่เกี่ยวข้องกัน มีขนาด และ ที่ว่างกลมกลืนไม่ขัดแย้ง สร้างความรู้สึกให้เกิดขึ้นกับผลงาน

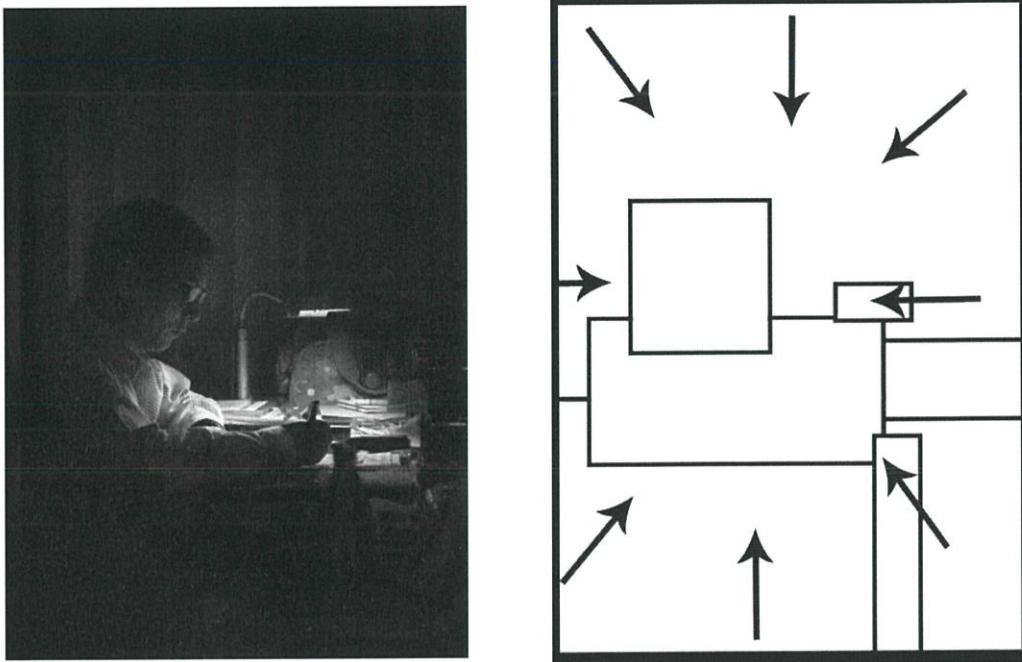
ความเป็นเด่น (Dominance)

ภาพที่ 4.9 ความเป็นเด่น

ความเป็นเด่นขององค์ประกอบที่เกิดขึ้นในผลงานนี้มีลักษณะที่เกิดจากความกลมกลืน โดยใช้โคมไฟกระทบใบหน้าของรูปทรงผู้ชาย เป็นจุดนำสายตาที่เกิดจากความสว่าง วางอยู่บนพื้นที่มีสีเข้ม ทั้งหมดดังกล่าวคือบรรยากาศรวมของงาน สร้างความเป็นเด่นที่ให้ความรู้สึกตื่นเต้น น่าสนใจ

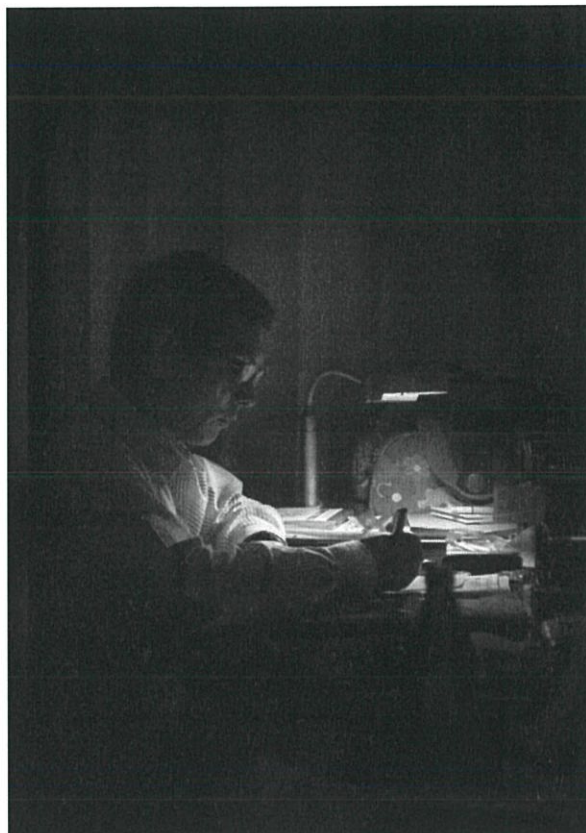
การเคลื่อนไหว (Movement)

ภาพที่ 4.10 การเคลื่อนไหว

ทิศทางการเคลื่อนไหวกำหนดให้ทิศทางมุ่งสู่จุดกึ่งกลางของภาพเพื่อให้เกิดความน่าสนใจเฉพาะจุดเดียว เป็นการเน้นย้ำความสำคัญในองค์ประกอบภาพ

การจำกัด (Economy)

ภาพที่ 4.11 การจำกัด

การจำกัดในผลงานชิ้นนี้สังเกตได้จากการใช้รูปทรง สัญลักษณ์ การจัดวางในลักษณะตรงไป ตรงมาไม่ซับซ้อน อาทิ รูปทรงชายที่แสดงตัวคนว่าเป็นบุคคลใด หรือบรรยากาศโดยเลือกแสดงเฉพาะสิ่งที่สำคัญในการนำเสนอ ความคิด ความรู้สึก เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการถ่ายทอดเนื้อหาเป็นปรัชญาในเรื่องขอบความทรงจำ จุดเริ่มต้นที่เกิดขึ้นทำให้ต้องการจำกัดสัญลักษณ์แสดงเพียงไม่กี่ประเภท ทำให้งานสัมพันธ์กับการจัดวางได้ตามความรู้สึกที่ต้องการถ่ายทอด

บทที่ 5

บทสรุป

ความสัมพันธ์เป็นสิ่งที่ใช้ยึดเหนี่ยว และ ดำรงอยู่ของมนุษย์ แต่ความสัมพันธ์ก็ไม่ได้เป็นสิ่งที่มั่นคงถาวร หากแต่เป็นสิ่งที่เปราะบาง ไม่สามารถรู้ล่วงหน้าหรือควบคุมได้ โดยมีเงื่อนไขของเวลาที่เข้ามามีบทบาท มีความสำคัญ ในรูปแบบความสัมพันธ์ แต่สุดท้ายเวลาก็ก็นับเป็นสิ่งที่สร้างระยะ ห่างให้กับภาพความทรงจำ ความทรงจำเป็นเครื่องมือที่ใช้ถ่ายทอดเรื่องราวความสัมพันธ์ที่ผ่านไป โดยอาศัยประสบการณ์ในอดีตเพื่อหาเหตุผลสำหรับการคาดเดาสິ่ที่อาจจะเกิดขึ้น ประสบการณ์ที่สำคัญอย่างหนึ่งในชีวิต คือ ประสบการณ์ที่เชื่อมโยงความทรงจำกับความสัมพันธ์ระหว่างชีวิต

ความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์นั้น มีทั้งสุข และ ทุกข์ มีเรื่องราวที่ประทับใจ และ สะเทือนใจ เช่น บุคคลกับบุคคล บุคคลกับสถานที่ โดยพิจารณาจากภาพความทรงจำอันเกิดจาก สิ่งที่เชื่อมโยงกับอดีต และ ปัจจุบัน ซึ่งพื้นที่ภายในบ้านรวมถึงสิ่งของ อาทิ ห้องนั่งเล่น ห้องนอน ห้องรับแขก เป็นต้น ทำหน้าที่เชื่อมโยงเรื่องราว และแสดงนัยยะที่เกี่ยวข้องกับการอยู่ร่วมกัน สิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้ทำหน้าที่เป็นสัญลักษณ์ที่ใช้แสดงออกแทนค่าแทนความรู้สึก ใช้พูดคุยแลกเปลี่ยนเรื่องราว ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นหรืออิริยาบถต่าง ๆ ที่ใช้สื่อความหมายถึงภาพความทรงจำ แสดงถึงความเป็นจริงของชีวิต คือ การเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไปของความสัมพันธ์ทุกระดับ การสร้างภาพจินตนาการถึงความทรงจำเป็นความพยายามยื้อความรู้สึก อีกประการหนึ่งที่สำคัญความตอกย้ำ ทางความคิด ความหวัง สร้างเงื่อนไขต่าง ๆ การสร้างสรรค์ผลงาน หัวข้อ “ช่วงเวลาที่เหลืออยู่” ชุดนี้ อาศัยความรู้สึกที่เกิดขึ้นถึงอดีตที่ผ่านมา นำไปสู่การสร้างมโนภาพจินตนาการถึงความทรงจำดังกล่าว

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ปัญหาที่เกิดขึ้นในการสร้างสรรค์ผลงานชุด “ช่วงเวลาที่เหลืออยู่” นี้สามารถแบ่งได้เป็น

1. ปัญหาทางความคิดและรูปแบบ เกิดขึ้นในช่วงระยะแรก เนื่องจากนำความคิดที่ใช้ข้อมูลส่วนตัว ไม่เป็นสากล ซึ่งอาจทำให้ขาดการรับรู้ของบุคคลทั่วไปอีกทั้งพยายามถ่ายทอดเรื่องราวที่เกิดขึ้นในครอบครัว ความทุกข์ ความทรงจำ สิ่งต่างๆ เหล่านี้อาจทำให้ผลงานขาดความเป็นเอกภาพ ในระยะแรกการถ่ายทอดผลงานออกเป็นภาษาภาพ ไม่สามารถถ่ายทอดความคิดได้อย่างชัดเจน จึงต้องพยายามทำความเข้าใจกับสิ่งที่ต้องการนำเสนอ และหาสัญลักษณ์ที่สามารถ

ตอบโจทย์ทางด้านแนวความคิด และตอบสนองให้ผู้ชมสามารถรับรู้ถึงอารมณ์ความรู้สึกได้ตามต้องการ

2. ปัญหาทางขั้นตอนและกระบวนการทำงาน

2.1 การใช้คัตเตอร์กรีดเข้าไปที่เนื้อเพลททองแดง ร่องรอยที่ได้จากการใช้ใบมีดคัตเตอร์ตอบสนองอารมณ์ที่ต้องการนำเสนอ แต่การใช้คัตเตอร์นั้นทำให้ขั้นตอนการเขียนแสง และเงาเป็นไปด้วยยากขึ้น เพราะร่องรอยที่เกิดขึ้น ทำให้เนื้อเพลททองแดงเกิดพื้นผิวที่ขรุขระ ทำให้เกิดระนาบที่ไม่เท่ากันของเพลททองแดง จึงควรทดลองปฏิบัติก่อนสร้างสรรค์ผลงาน

2.2 การใช้ผ้าตัวน เพื่อนำมาประกอบในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานเนื่องด้วยผ้าชนิดนี้สามารถดูดซับหมึกได้เป็นอย่างดี แต่ปัญหาที่เกิดขึ้น ก็คือด้วยผ้าชนิดนี้มีขุยผ้าเล็ก ๆ หลุดออกมาติดที่เพลททองแดงระหว่างเช็ดหมึก จึงควรระมัดระวังและเก็บขอบของผ้าให้ดีก่อนการเช็ดทุกครั้ง

เอกสารอ้างอิง

โรคมะเร็งลำไส้ใหญ่. [Online]. Available :

http://www.siamhealth.net/public_html/Disease/cancer/coloncancer.htm#.UysJ8z9_u0c

ปรัชญาความตายในทัศนะของบะดีอุชชะมาน ชะอีด อัลนุรียี. [Online]. Available :

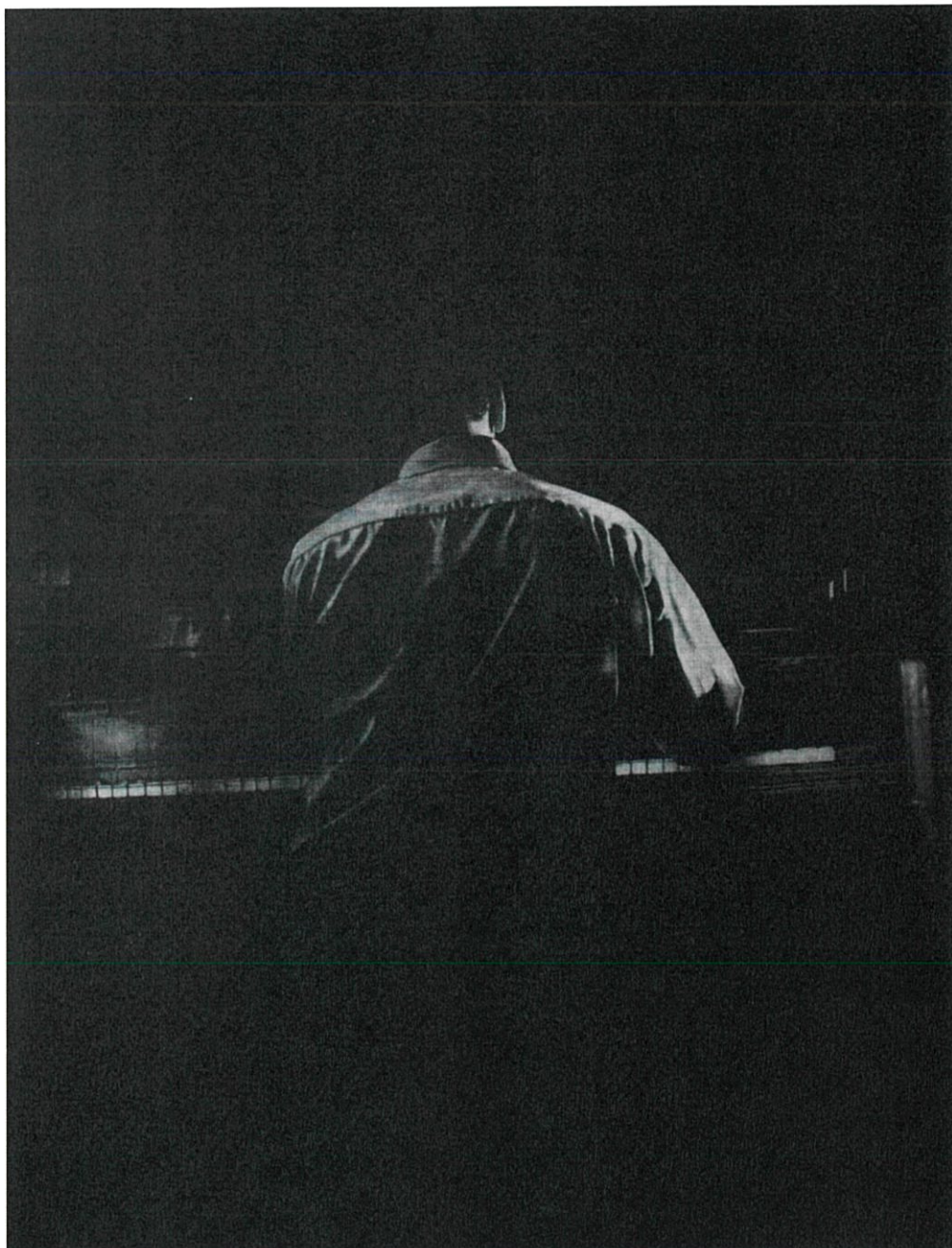
<http://www.alkudawah.com/index.php?topic=100>

ไกรศักดิ์ จิรัชกุล. [Online]. Available :

<http://www.manager.co.th/celebonline/viewnews.aspx?NewsID=9560000069516>

Mezzotint. [Online]. Available : https://www.metmuseum.org/toah/hi/hi_prme.htm

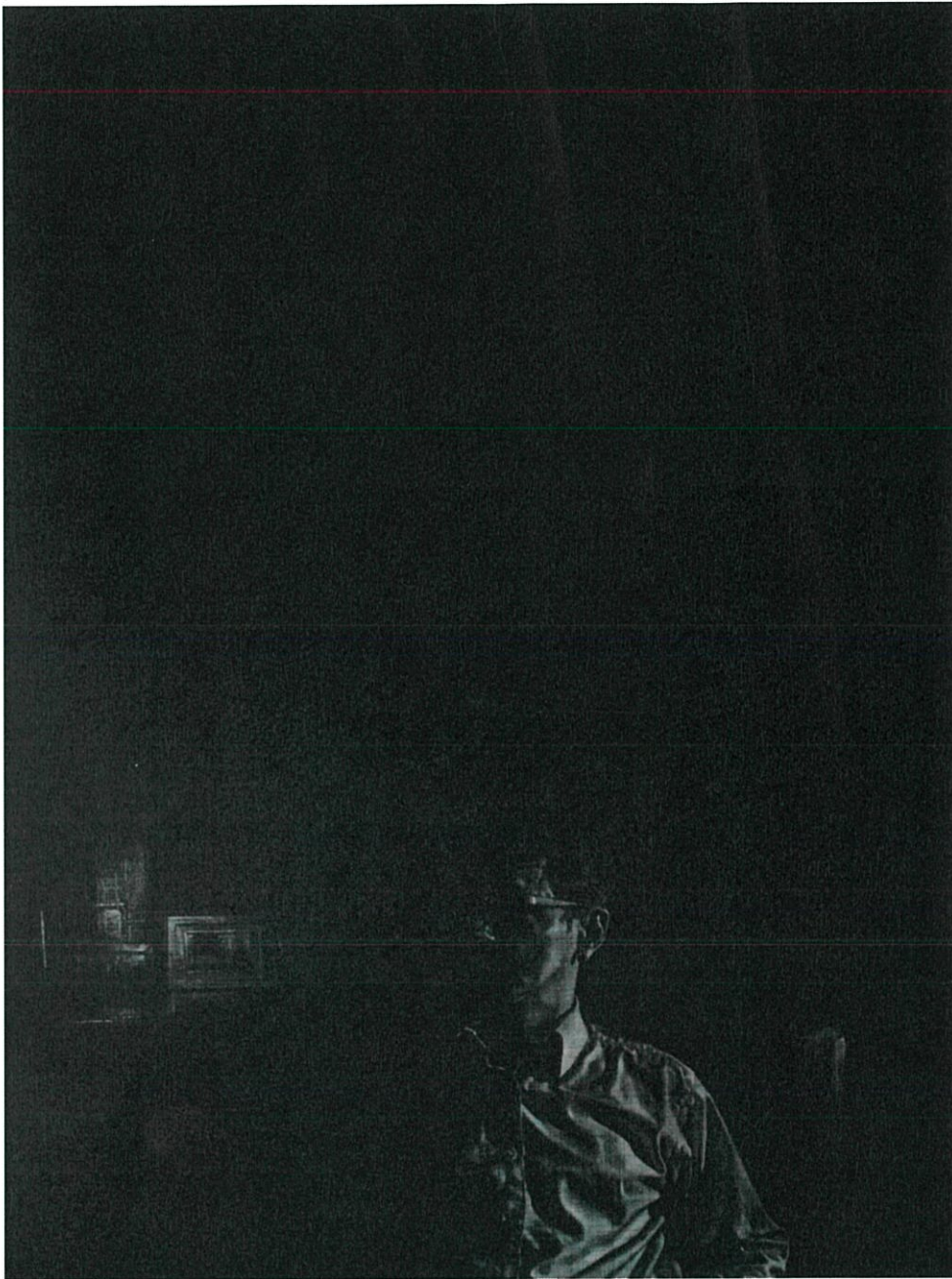
ภาพผลงานศิลปะ

ชื่อผลงาน Memory 1, 2557

เทคนิค เมชโซทินท์

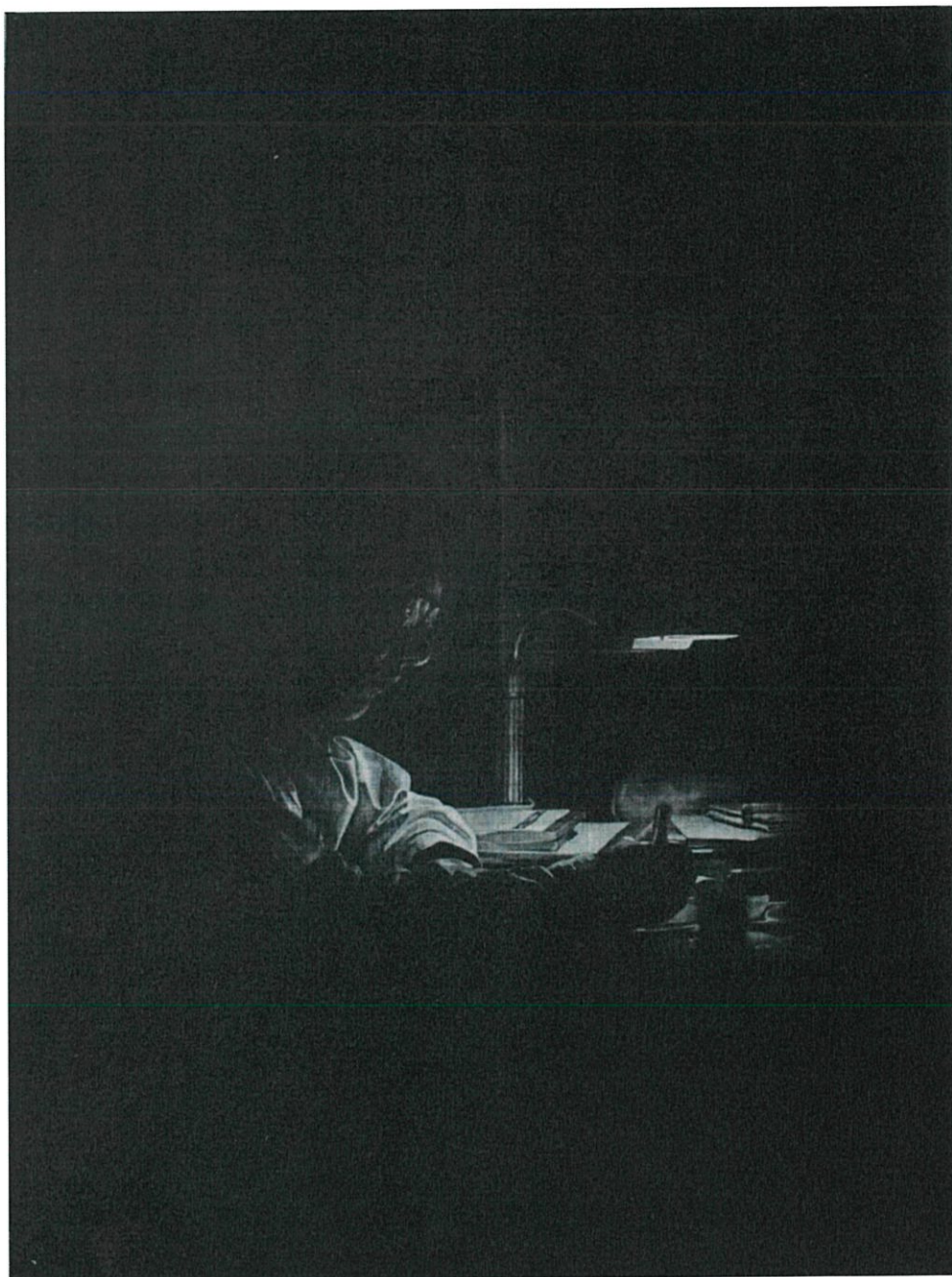
ขนาด 38x29 ซม.

ชื่อผลงาน Memory 2, 2557

เทคนิค เมชโซทินท์

ขนาด 47x34 ซม.

ชื่อผลงาน Memory 3, 2557

เทคนิค เมชโซทินท์

ขนาด 45x29 ซม.

ชื่อผลงาน Memory 4, 2557

เทคนิค เมชโซทิงก์

ขนาด 20x17 ซม.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายวรพล ภิภาส
วัน เดือน ปีเกิด	16 พฤษภาคม 2535
ที่อยู่	583/16 หมู่ 4 ตำบลนาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 20150
โทรศัพท์	092 284 6108
E-mail	big_box55@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

2553	วิทยาลัยช่างศิลป์
2557	หลักสูตรภาพพิมพ์ สาขาวิชาศิลปกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

รางวัลและเกียรติประวัติ

2555	ร่วมแสดง “ ศิลปกรรมศิลป์ปิ่นรุ่ยเยาว์ ครั้งที่ 29 ”
2556	ร่วมแสดง “ No Reason : Have Result ” The Art Exchange in the Contemporary Printmaking Project KMITL & NUA